

Vízcsapppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

30. évfolyam 4. szám

2022. december

Félidejénél tart a CIVAQUA projekt első ütemének kivitelezése

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében, 15,748 milliárd forintos vissza nem térítendő európai uniós és hazai támogatásból zajlik a CIVAQUA program első ütemének megvalósítása Debrecenben. A „CIVAQUA-Tócsó projekt, mint a Hajdúhásztági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer átalakítása, kibővítése” című, KEHOP-1.3.0-15-2021-00027 azonosítószámú projekt keretében a Debrecentől nyugatra fekvő Tócsó vízfolyás revitalizációja, új életre keltése történik meg. A tavaly ősszel a tervezéssel megkezdődött kivitelezési munkálatok jó ütemben haladnak, egy évvel a tervezett befejezés előtt 50 százalékos a készülség – hangzott el a november végi projektbemutató rendezvényen Debrecenben.

Tartalomjegyzék

Hosszú indián nyár - Enyhületet adó csendes őszünk volt 3-7.

Életre kel a Tóció és környéke 9-12.

HÍREK12-16.

VÍZ-ÜGYÜNK

Az őszi szemlék tapasztalatai19-33.

Magyar - Román

Ár- és Belvízvédekezési Albizottság Ülése 34.

Geodétaként az

árvízvédelmi töltésen 35-37.

Vezetőségválasztó

ülést tartott az MHT Területi Szervezete 37.

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Kincses Dániel

Szerkeszti a
szerkesztőbizottság:
Kincses Dániel, Szegi Attila,
Marosi Zoárd, Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha nem szükséges, ne nyomtassa ki ezt a kiadványt!

Tisztelt Olvasó!

Feladatokban és előzetesen nem várt kihívásokban is bővelkedett az esztendőnk. Igazgatóságunk ebben az évben több, mint 20 milliárd forint értékű vízügyi európai uniós projekt megvalósítását koordinálta. Az 50 éve várt debreceni CIVAQUA első üteme végre a kivitelezés szakaszába lépett, miközben a Hajdúhátsági vízpótlás és a Derecskei-főcsatorna korszerűsítésének kivitelezése már befejeződött.

Ezek a nagyléptékű beruházások ráadásul mind a vízhiányból fakadó problémák kezelésére nyújtanak megoldást. Márpedig az idei rendkívüli aszály megmutatta, hogy ebben a térségben jelenleg ez az egyik legnagyobb kihívás a vízügyi ágazat előtt. Ezért mindenképpen büszkék vagyunk arra, hogy már működő válaszokkal rendelkezünk erre a kérdéskörre. Természetesen a következő években is azon leszünk, hogy további fejlesztéseket valósítsunk meg.

Az energiaárak drasztikus emelkedése miatt a költségvetésünk újratervezésére is szükség volt. A takarékoskodás az irodaépületeinket és a létesítményeink üzemeltetését egyaránt érintette, érinti. Hangsúlyoznunk kell ugyanakkor, hogy feladatellátásunk nem csorbult, a legszárazabb nyári időszakban is juttatunk vizet oda, ahová ez műszakilag lehetséges volt.

Mindeközben idén az igazgatóságunk vezetősége szinte teljes egészében kicserélődött. Több évtizedes vízügyi pályafutást követően kiváló szakemberek távoztak az aktív szolgálatból. A pótlásukkal eltelt átmeneti hónapok extra nehézséget jelentettek az igazgatóság irányításában, de az elhivatott vízügyes kollégák segítségével ezeket az akadályokat is sikerrel vettük.

Az borítékolható, hogy feladatokban és kihívásokban a 2023-as esztendő sem szűkölködik majd, ezért remélem, hogy az ünnepek idején mindenkinek lesz alkalma nyugodt pihenésre, feltöltődésre.

Megköszönve minden munkatársam ez évi munkáját, ezúton kívánok kellemes ünnepeket, jó egészséget, eredményekben gazdag boldog új esztendőt!

Kincses Dániel
igazgató

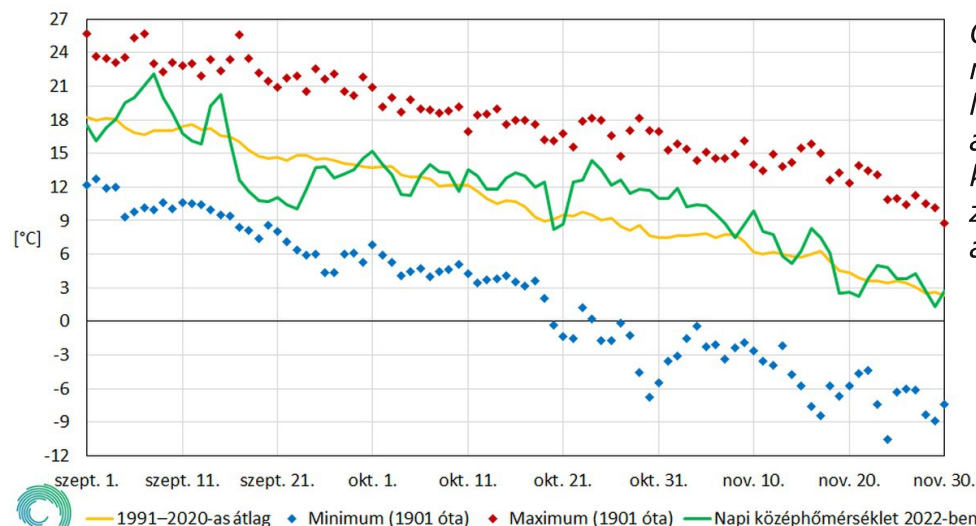
HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Hosszú indián nyár - Enyhületet adó csendes őszünk volt

A meteorológiai ősz, a szeptember első napjától november utolsó napjáig tartó időszak időjárási jellemzőit vesszük sorra a Vízcseppek mostani Hidrometeorológiai tájékoztató rovatában. Erre a néhány hónapra esik több más nevezetes időpont is. 2022. szeptember 23-án, pénteken 3 óra 3 perckor csillagászati értelemben is megkezdődött az ősz, innentől december végéig megállíthatatlanul rövidülnek a nappalok, s a sötétség egyre nagyobb szeletet hódít el napjainkból. Ősünk ezen a napon ünnepelték az őszi napjégyenlőséget, hálát adtak a természet bőkezű ajándékaiért, a termények sokaságáért. A Nap éppen 90° magasan delel az Egyenlítő felett, így a nappal és az éjszaka is ugyanolyan hosszúságú ezen a napon. A napok rövidülése miatt az évtizedek óta bevezetett nyári-téli időszámítás váltása is időszerű volt, mely Európában egységesen október 30-án vasárnap történt. Az ősz beköszöntével, nappalok rövidülésével, lehűléssel együtt a 2022. évi öntözési idény és hidrológiai év is lezárult október 31-én. A rövidülő nappalok, a légkör és a földfelszín

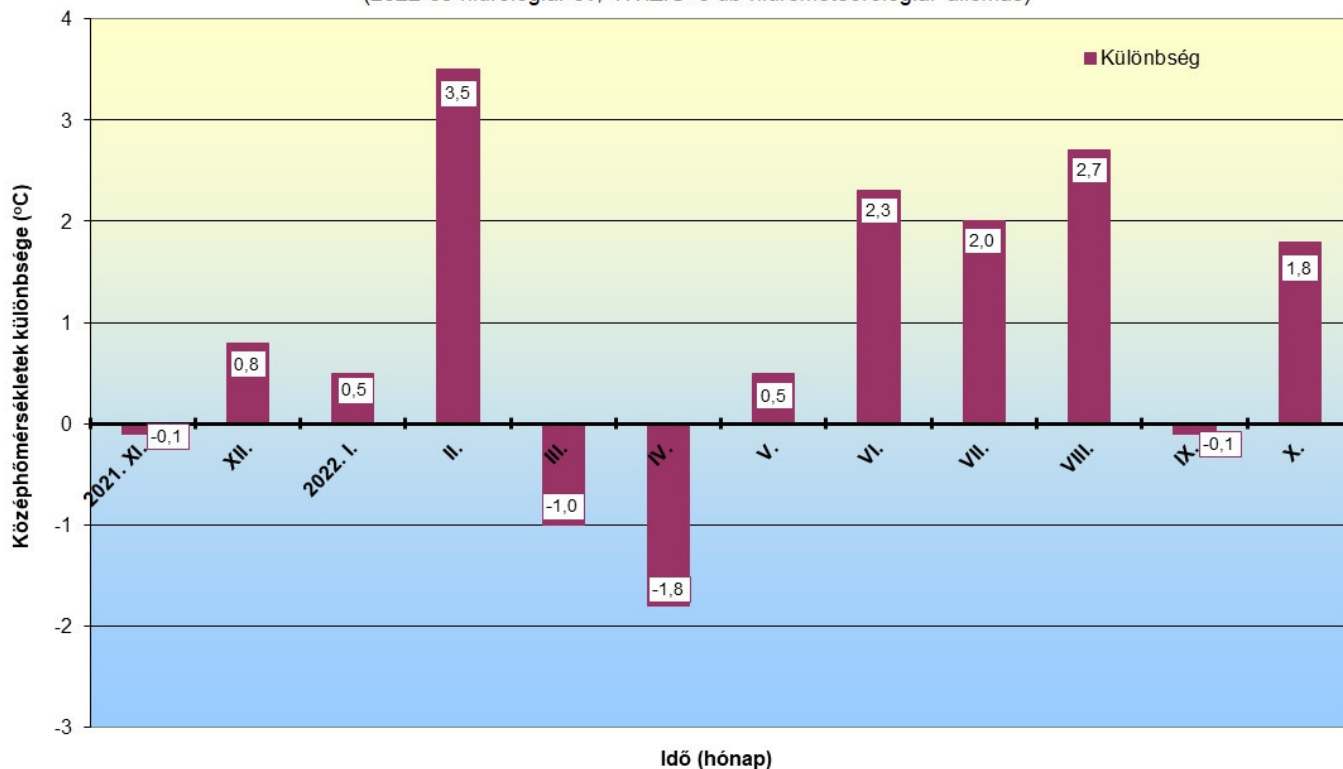
eltérő ütemű lehűléséből adódóan augusztus végén szokásosan csapadékos, változékony, zivataros időszak köszönt be, ilyenkor még az előrejelzések bizonytalansága is megnő. Ez idén sem volt másként. A hosszú csapadégmentes időszakot háromszoros csapadéku szeptember követte, mely a szavannává égett alföldi területeinkből oázist varázsolt. Az Országos Meteorológiai Szolgálat mérései alapján a 2022-es ősz az 1991–2020-as átlagnál 0,7 Celsius fokkal melegebb volt, ezzel a tizenkilencedik legmelegebb 1901 óta. Nagy hőmérsékleti kilengések nélkül, de hosszú vénasszonyok nyarával vagy indián nyárral telt az évszak, és három nagyon száraz évszak után 2022 őszén országosan átlagos mennyiségű csapadék hullott. Szélsőséges, a sajtóba is bekerülő időjárási események ebben az időszakban is voltak, de nem olyan sűrűn mint a nyári évszakban: a szeptember végi Ian hurrikán Floridánál, ami miatt napokig egész Kubában nem volt áram, vagy a 2022. november 26-án 11 halálos áldozattal járó esőzés miatti földcsuszamlás Ischia szigetén.

A tartósan száraz, meleg nyár utolsó hónapjában, augusztus végén érkezett csapadékos idő, csak szeptemberre hozott lehűlést. Októberben és novemberben ismét jóval a sokéves átlag fölötti hőmérsékleteket mértünk.

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

HAVI KÖZÉPHŐMÉRSÉKLETEK TERÜLETI ÁTLAGÁNAK ELTÉRÉSE A SOKÉVES ÁTLAGTÓL
(2022-es hidrológiai év, TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai állomás)

Az enyhe őszi időszakot jól mutatja, a TIVIZIG hat hidrometeorológiai állomásának megfigyelései alapján a nevezetes küszöbértékek táblázata.

	IX	X	XI
Fagyos nap ($t_{\min} \leq 0$ °C)	0	1	4
Nyári nap ($t_{\max} \geq 25$ °C)	7	1	0
Hőség nap ($t_{\max} \geq 30$ °C)	1	0	0

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 1901-től értékelt adatai alapján országos átlagban legszárazabb év volt a 2011-es, 420,2 mm-rel. Az is jól látható, hogy a 2021-es év után a 2022 is egy száraz év lesz, melyen a decemberi csapadék mennyisége már csak az országos örökrangsor szomorúan előkelő helyezésén javíthat. A 2011-es év értékét december 2-án érték el.

A csapadéktevékenységet áttekintve a TIVIZIG működési területén az őszi évszakra jellemző 129,5 mm értéket jelentősen meghaladó, azaz 175,4 mm eső hullott, azaz a többlet egyhavi mennyiségnek felelhetne meg. Árnyalja a képet a csapadék időbeli eloszlása, mivel szeptemberben 121,9 mm, azaz majdnem háromszoros mennyiség esett, majd novemberben újabb, de már rövid csapadékmentes időszak kezdődött. Októberben a sokéves átlagnak csak egyhatoda, míg novemberben azt kissé meghaladó mennyiség esett. Mint a bevezetőben említettük több viszonyítási időszakot is figyelembe vehetünk az őszi hónapokban. Így a naptári év november végén 153,7 mm, az október 31-én véget ért hidrológiai év 133,1 mm, míg a szeptemberben lezárult tenyészidőszak 63,0 mm csapadékhiányt mutat.

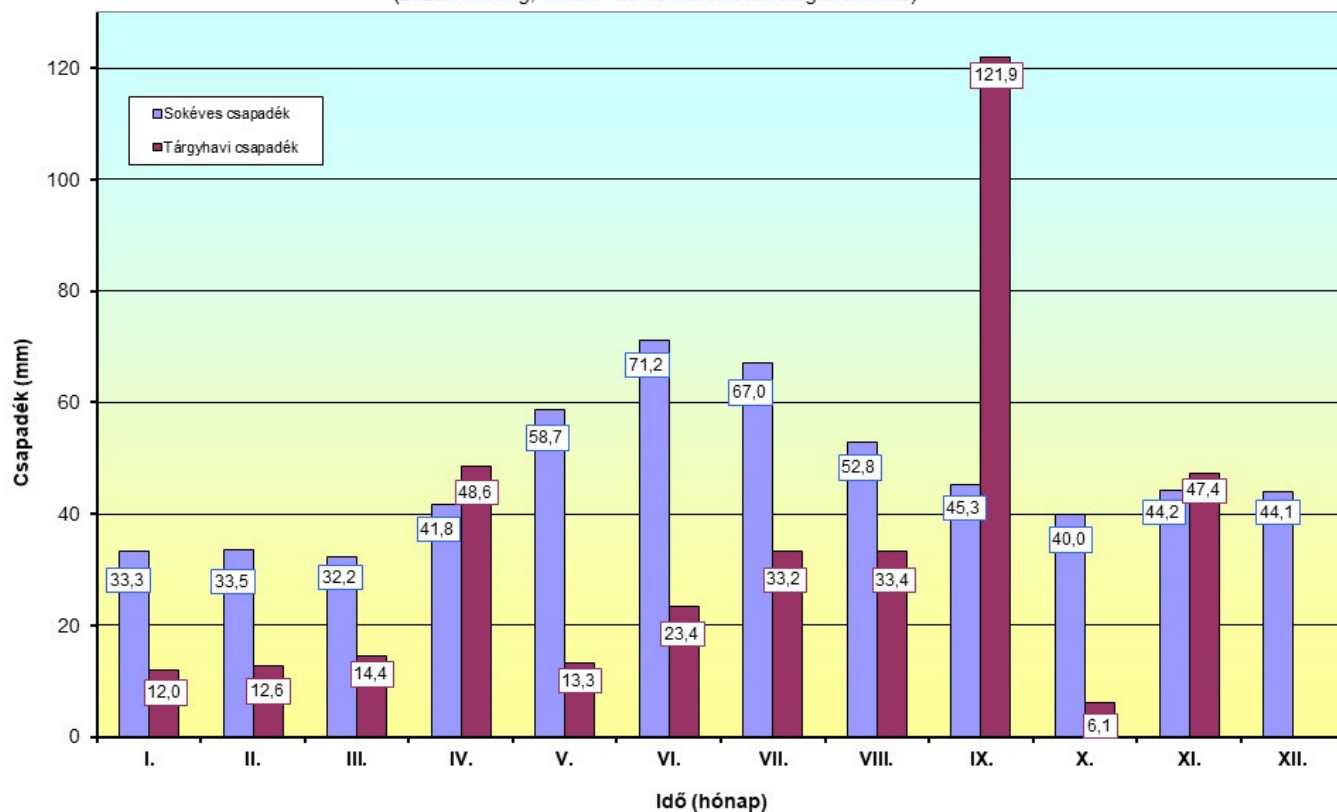
Vízcseppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

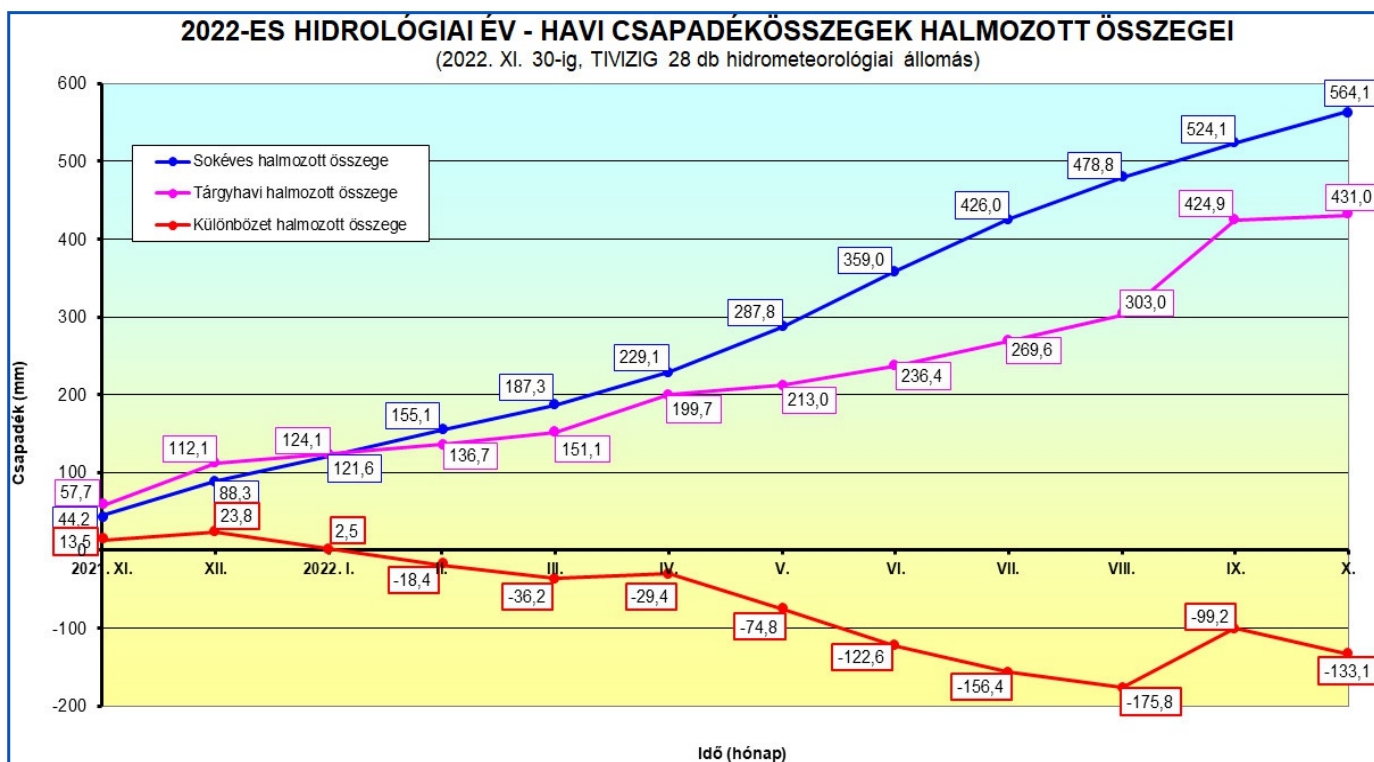
2022-ES NAPTÁRI ÉV HAVI CSAPADÉKÉRTÉKEI

(2022. XI. 30-ig, TIVIZIG 28 db hidrometeorológiai állomás)

2022-ES HIDROLÓGIAI ÉV - HAVI CSAPADÉKÖSSZEGEK HALMOZOTT ÖSSZEGEI

(2022. XI. 30-ig, TIVIZIG 28 db hidrometeorológiai állomás)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A meteorológiában jelentősnek mondott 10 mm-t meghaladó, lefolyást képző csapadék a működési területünkön az aszályos elmúlt évre visszatekintve leginkább a rendkívül csapadékos idei szeptemberben és az átlagosan csapadékos novemberben hullott.

szeptember 2.	13,6 mm
szeptember 8.	17,9 mm
szeptember 9.	13,2 mm
szeptember 15.	12,5 mm
szeptember 17.	25,6 mm
november 16.	10,5 mm
november 18.	13,3 mm

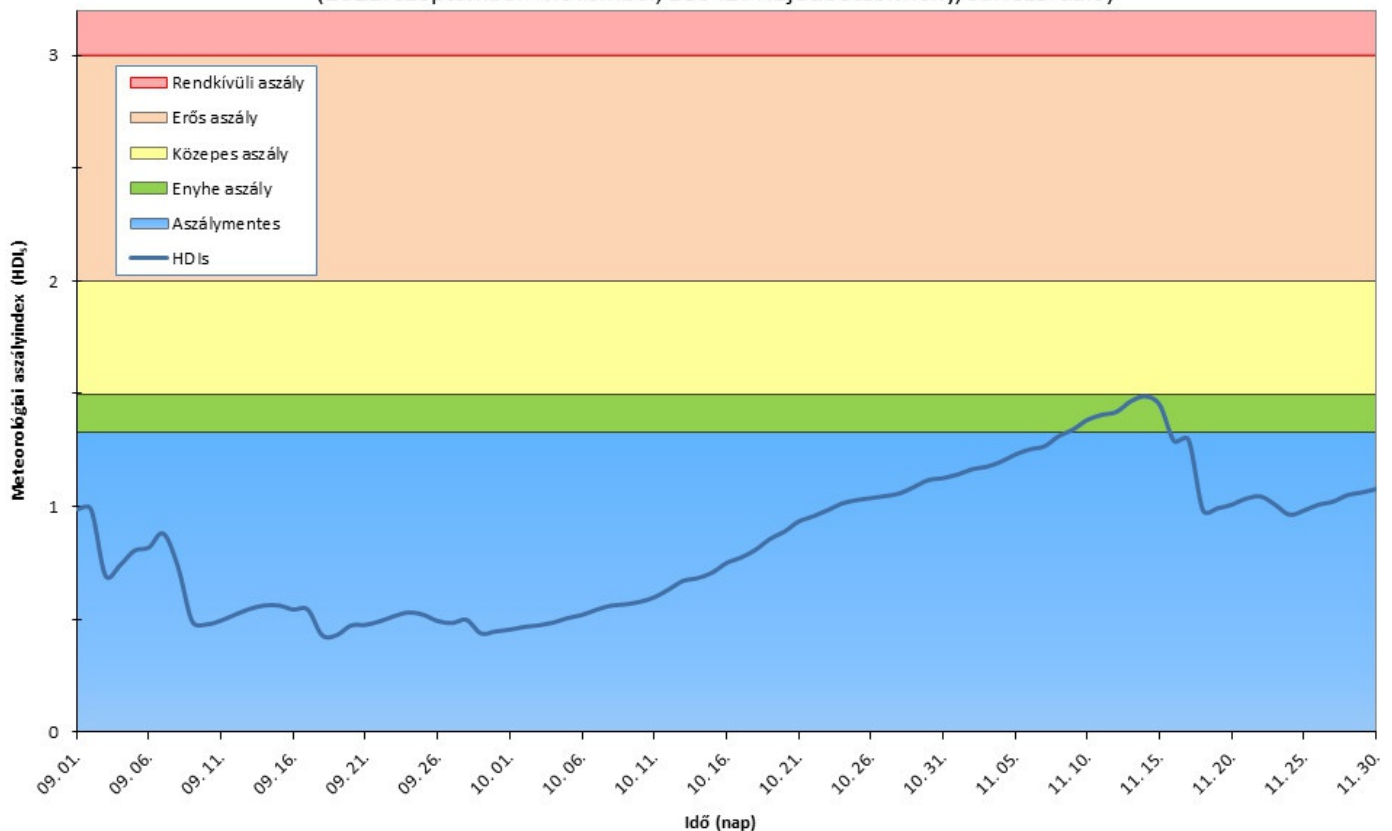
A TIVIZIG működési területén 9 db aszály-monitoring állomás üzemel, melyeket 2016-2021. években telepített a vízügyi ágazat. Az adataiból számított meteorológiai aszályindex (HDI) jól mutatja, hogy az év eleje óta tartó aszály után az augusztus végi lehűléssel, esős szeptemberrel aszálymentes vízháztartási helyzet állt elő.

Az idei aszályos évben is szükséges volt a tartósan vízhiányos időszak meghirdetésére, melyet joghatással járó közleményeiben a belügyminiszter 2022. március 21-től október 31-ig tartó időszakban jelölt meg. (Hivatalos Értesítő 2022/14. és 62. számai.)

A vízhiány hatására az öntözési célú vízigények is jelentősen megnöttek. (Kapcsolódó írás a 7. oldalon)

Meteorológiai aszályindex (HDI) alakulása a Hajdúhát kistérségben

(2022. szeptember - november, 180427 Hajdúböszörmény, Serfőző-dűlő)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

A 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet 2021. évi módosításával a vízkár elleni védekezési módok jogszabályi háttere bővült ki a vízhiány elleni védekezéssel. Az idei év elejétől térségünket sújtó aszály miatt a TIVIZIG működési területén három vízhiányvédelmi

körzetünkben rendeltünk el védelmi fokozatot. A szeptemberi nagy esők hatására sok helyen a vízhiány csökkent, így az ősz folyamán a védekezési készültségek mérséklése, megszüntetése is lehetségessé vált:

Szakasz	Vízhiányvédelmi körzet	Fokozat	Időtartam
09.01.	Tisza közvetlen	III. fok	2022. 07. 29. 12:00 – 2022. 09. 05. 15:00
09.02.	Tisza menti öntözőrendszer (TÖR)	II. fok	2022. 03. 22. 10:00 – 2022. 04. 26. 09:00
		I. fok	2022. 04. 26. 09:00 – 2022. 06. 30. 09:00
		III. fok	2022. 06. 30. 09:00 – 2022. 09. 05. 15:00
		II. fok	2022. 09. 05. 15:00 – 2022. 10. 04. 16:00
09.05.	Berettyó-Sebes-Körös	III. fok	2022. 07. 13. 16:00 – 2022. 08. 23. 14:00

Az időjárásváltozás tüneteiről a Vízcseppek ezen rovatában már hosszabb ideje beszámolunk. Az előző számban a hosszán tartó aszály történelmien egyedülálló okairól részletezetten is írtunk. A víz földi körforgásának három szintű vízciklusa egyszerre billent ki egyensúlyi helyzetéből, melynek csak két, a bennünket közelről érintő szintje tért vissza egyenlítősi fázisba, ezáltal tapasztalhattuk meg az enyhülést hozó őszi időszakot. A száraz periódusnak a vége azonban még nem látható. A száraz nyár sok esetben nagy károkat okozott a mezőgazdaságban, de a hosszú meleg indián nyár bőséges, és zamatos birstermést hozott.

Bőséges birstermés

Ugyanakkor az a meglepő fordulat is előállt ezzel, hogy a füge, a kókény és a naspolya egyszerre érik hazánkban. Az idei év fontos figyelmeztetéseként most se feledjük: a változás állandó.

Marosi Zoárd

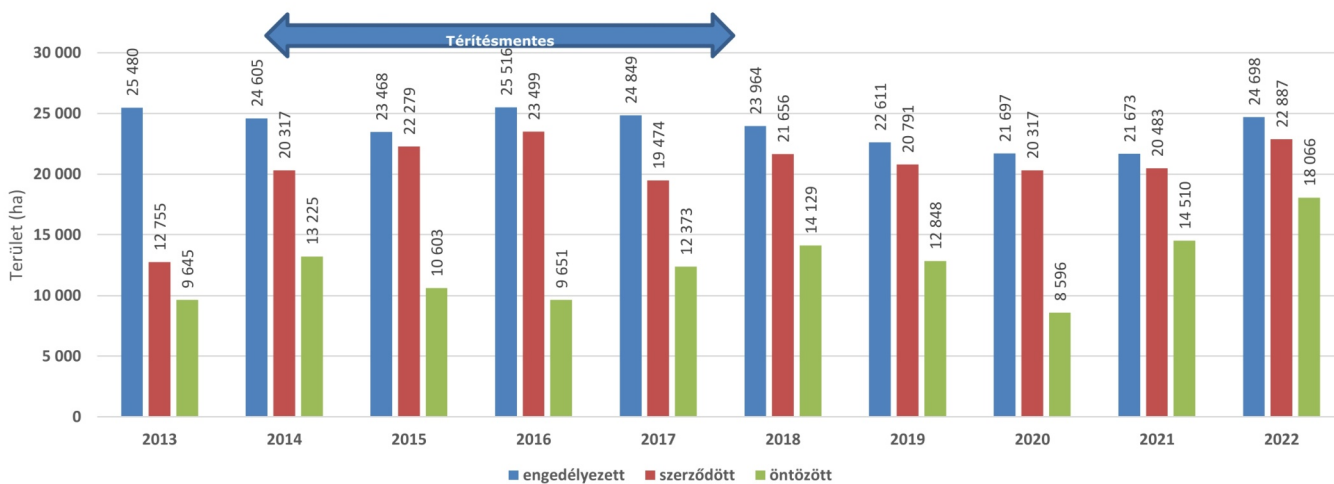
Öntözési rekordokat hozott a rendkívüli aszály

10 éve nem látott mennyiségű vizet szolgáltatott ki öntözési célra az idei évben a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Összességében több mint 21 millió m³ vizet használtak fel a gazdálkodók a működési területünkön, amely segítségével 18 ezer hektár termőföldet öntöztek meg. A rendkívüli aszály mellett érthető volt a fokozott vízigeny, amelyet készültség elrendelésével és ütemezett vízszolgáltatás bevezetésével minden esetben sikerült kiszolgálnia igazgatóságunknak, ahol erre a műszaki lehetőségek adottak voltak.

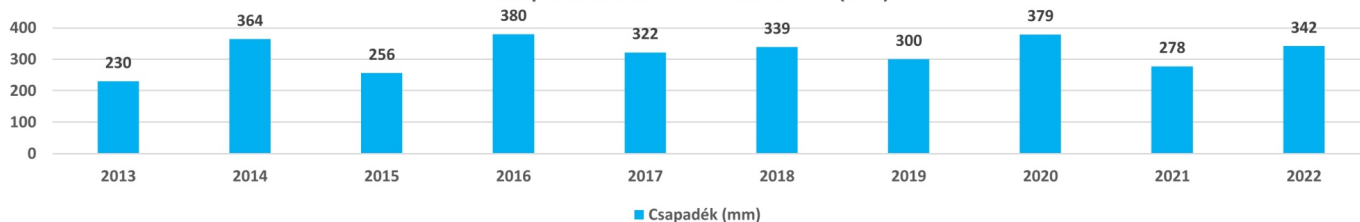
Vízcepp

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

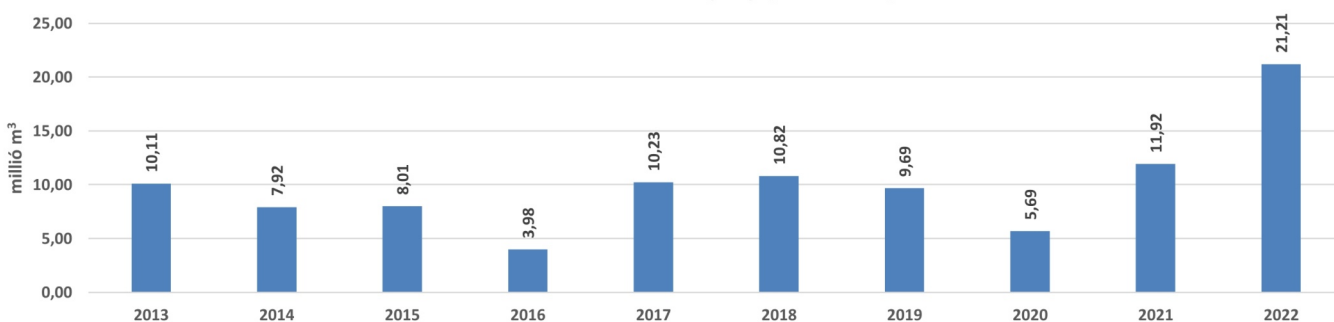
Öntözési adatok a TIVIZIG működési területén

Csapadék március 1 - november 30 (mm)

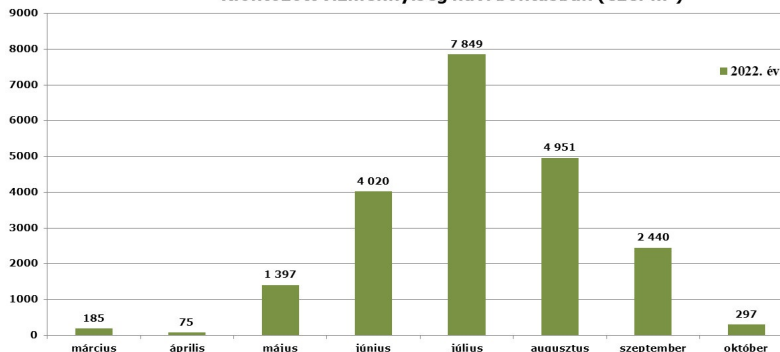

Felhasznált öntözővíz mennyiség (2022.10.31.)

Az öntözési idényen belüli vízfelhasználásokat megvizsgálva látható, hogy márciustól októberig minden hónapban öntöztek a gazdálkodók. A legnagyobb felhasznált vízmennyiség természetesen a legszárazabb júliusi és augusztusi hónapokban volt, de a szeptemberi esők után még októberben is szükség volt bizonyos növénykultúráknál vízpótlásra.

Kiöntözött vízmennyiség havi bontásban (ezer m³)

CIVAQUA

Életre kel a Tóció és környéke

Történelmi jelentőségű fejlesztésnek nevezték a projektbemutatón a most folyó CIVAQUA projekt első ütemének megvalósítását, amely Debrecen és térségének vízhiánypótlására valósul meg, azaz a Tisza vize a Keleti-főcsatornán és a Tóció vízfolyáson keresztül jut el Debrecenbe. A megvalósulás a félidejéhez érkezett, ebből az alkalomból tartottak szakmai találkozót a Debreceni Egyetem Innovációs Központjában 2022. november 29-én.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság konzorciumában megvalósuló „CIVAQUA-Tóció projekt, mint a Hajdúhátsági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer átalakítása, kibővítése” elnevezésű fejlesztés szükségességét az elmúlt évek szélsőséges, vízhiányos időjárása tette elkerülhetetlenné, amely az európai unió és magyar állam támogatásával több mint 15,7 milliárd forintból valósul meg.

Az eseményen elsőként Dr. Papp László, Debrecen Megyei Jogú Város polgármestere köszöntötte a megjelenteket, majd szólt a várost érintő kiemelkedő fejlesztésről, amely a félidejéhez érkezett.

- Óriási öröm és megtiszteltetés, hogy a város és Magyarország egyik legjelentősebb vizes projektjének előrehaladásáról tarthatunk találkozót – mondta a polgármester. Hangsúlyozta, hogy már a hetvenes években fontosnak tartották volna a fejlesztés megvalósítását, hiszen abban az időben fogalmazódott meg először a beruházás gondolata. Kiemelte: a hosszú előkészítő munka után megtisztelő, hogy nekünk jutott a feladat, hogy sáfarkodhatunk a város szinte legfontosabb vizes projektjének megvalósításában. Debrecen vízfogyasztásának jelentős mértékű növekedésével számolhatunk ugyanis a következő években.

Papp László polgármester

CIVAQUA

Papp László ugyanakkor hangsúlyozta: ez a program nem a város vízellátását, inkább a vízháztartását hivatott befolyásolni, a város környezetvédelmi állapotának javulására, illetve a vízgazdálkodási szempontok kielégítésének kiszolgálására és támogatására született. Debrecen vízellátása és vízháztartása a CIVAQUA projektnek köszönhetően hosszú távon kiegyensúlyozott. Ebben jelentős szerepet tölt be a program első ütemének megvalósítása és bízunk benne, hogy 2023 második félévében Debrecen olyan felszíni vizekkel tud gazdálkodni, amelyekkel korábban nem volt lehetősége.

A polgármester röviden ismertette, hol tartanak jelenleg a munkálatok, amelyet maga is megtekintett, de szólt a várt második ütemről is, mely révén majd a Nagyerdő vízháztartásán is javítani tudnak, illetve a város déli, délkeleti részén lévő tavak is folyamatos vízutánpótlásban részesülhetnek. Kiemelte, hogy ezek a fejlesztések szorosan hozzátartoznak és összefüggenek a városfejlesztés céljaival.

Elmondta: Debrecen felszíni vizekben nem bővelkedő város, éppen ezért fontos cél a projekt megvalósítása, hogy Debrecen fejlődésével, növekedésével összefüggésben, illetve a várost körülölelő rendkívül értékes termőföldek öntözésével kapcsolatban előrelépés történjen.

A tervezés során igyekeztek a programot társadalmasítani, ötletpályázatot hirdettek Future of Debrecen címen, és az értékes ötleteket folyamatosan építik be a CIVAQUA megvalósításába.

Végül a polgármester történelmi jelentőségű jelzővel illette a programot, mert valóban évtizedeken keresztül zajlott a várakozás és most a város a megvalósítás kapujában van. Ismertetője végén megköszönte a kormány és az OVF támogatását.

Láng István főigazgató

Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetője elsőként a magyar vízgazdálkodásban helyezte el a projektet. Mint fogalmazott: a vízgazdálkodás szoros versenyben van és nagy kihívás előtt áll, egyrészt Debrecen fejlődésével, hiszen több ezer munkaeő jelenik meg a jövőben a térségben, másrészt utalt arra, hogy milyen aszályos évek vannak mögöttünk. Ezt megerősítette egy statisztikai adattal, mely szerint 1931 óta mért aszályindex összes rekordját megdöntötte az idei szárazság.

Az elmúlt néhány évtizedben tapasztalt szélsőséges időjárás azt bizonyítja, hogy fel kell készülni az elhúzódó és egyre gyakoribbá váló vízhiányra, a térség vízgazdálkodási helyzetének javítására – mondta Láng István, aki hangsúlyozta: napirendre kell venni a Keleti-főcsatorna mederkotrását is.

Kiemelte, hogy Debrecen és térségének vízellátása, vízháztartása hosszú távon biztosított, de a fejlesztés nem áll le, már tervezik a CIVAQUA második ütemét. Emellett a főigazgató javaslatára a nyírségi vízpótlásnak lesz egy déli iránya, amely keretében Nyíradony és Hajdúsámson érintésével indítanak

CIVAQUA

el még egy vízsugarat Debrecen felé, hiszen önmagában a közbenső térségre is szükség lesz vizet juttatni. Debrecen biztosabb lábakon áll, ha ebből a térségből is érkezik víz – mondta Láng István, hozzátéve: látva a város fejlődését, nem tartja soknak majd a jövőben ezt a vízmennyiséget Debrecennek és térségének.

Zárásként Láng István elmondta: a cél az, hogy a lemaradás után a vízért folytatott versenyt megnyerjék, és ez a vízügyes szakembereken nem fog múlni, hiszen ismerik azt az érzést, amikor a víz megjelenik a tájban.

Munkaterület előkészítése műtárgyépítéshez a Tóció mentén

Kincses Dániel igazgató

Épül a tározó a Vezér út térségében

A projektbemutató keretében Kincses Dániel, a TIVIZIG igazgatója beszámolt a beruházás legfontosabb kivitelezési feladatairól, illetve azok előrehaladásáról, jelenlegi állásáról.

Megtörténik a rendszer vízellátását a Keleti-főcsatornából biztosító HTVR szivattyútelep felújítása egy darab új szivattyú beépítésével, valamint az ehhez kapcsolódó új udvartéri nyomócsövek kialakításával. A munkálatok mind az udvartéren mind gépteremben folyamatban vannak.

H-II és H-II/A néven 1 000 mm átmérőjű nyomóvezeték épül összesen csaknem 13 kilométer hosszban. A Keleti-főcsatorna vize

ezen az új nyomóvezetéken keresztül jut el a szivattyúteleptől a szintén a projekt keretében megépülő 3 000 m³ térfogatú vasbeton kiegyenlítő tározóhoz, amelyet a térségi magas ponton alakítanak ki Debrecen-Józsa fölött, a bodaszőlői bekötőút közelében. A rendszerben ez a feladat jelenti a legnagyobb kihívást, mivel a Keleti-főcsatorna és a kiegyenlítő tározó közötti szintkülönbség 63 méter. Az 1 000 mm átmérőjű nyomóvezetékből több mint 10 kilométert már lefektettek, a kiegyenlítő tározó kiviteli terveinek készítése még folyamatban van.

A vizet a kiegyenlítő tározótól az ugyancsak most megépülő, mintegy két km hosszú,

CIVAQUA

Vezetékfektetési munkák Debrecen közelében

600 mm átmérőjű gravitációs vezeték (H-II/B) juttatja majd el a Tóció forrásvidékére, a Mélyvölgyi-érbe. Innen egy csaknem egy kilométer hosszú nyílt földmedrű árok vezeti a vizet a Tócióba. A gravitációs vezetékből 1,6 kilométert már lefektettek.

Az összességében 15 km-es vezetékrendszer működtetéséhez elengedhetetlen 20 vasbeton akna megépítése. Ezek kivitelezése a vezetéképítéssel összhangban történik, ebből már 13 db elkészült.

A projekt fontos eleme a Tóció-völgyi felső vízellátó útvonal kiépítése. Ennek érdekében a Tóció mentén megépül 14 duzzasztó műtárgy és négy fenéklépcső. Megtörténik a Tóció medrének rehabilitációja a Józsi városrész mellett, valamint megépül egy 23 000 m³ térfogatú tározó a debreceni Vezér út térségében. Ennek a tározónak a kivitelezése már elkezdődött, jelenleg a töltésépítés zajlik, miközben a Tóció műtárgy-építések előkészítéseiként a cserje- és fairtási munkák is megindultak.

HÍREK

Új vezetők a TIVIZIG élén

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság igazgatói posztjára a Belügyminiszter által kiírt pályázat sikeresen lezárult. 2022. október 15-től határozatlan időre Kincses Dániel korábbi műszaki igazgatóhelyettes, március óta megbízott igazgató kapott kinevezést a feladatra.

Az igazgatóság gazdasági igazgatóhelyettese – miután Lipcsey Zoltán 41 év vízügyi munka után nyugdíjba vonul - 2022. augusztus 19-től Nagy Györgyi közgazdasági osztályvezető lett, határozott idejű megbízással.

A TIVIZIG műszaki igazgatóhelyettesi feladatainak ellátására Marosi Zoárd korábbi vízrajzi csoportirányító kapott megbízást 2022. november 16-tól.

HÍREK

Árvízbiztonság növelése a Közép-Tisza völgyben – Aszfaltozási munkák zajlanak a Tisza bal partján

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében kezdődött meg az „Árvízbiztonság növelése a Közép-Tisza völgyben” című KEHOP-1.4.0-15-2022-00030 azonosítójú projekt megvalósítása térségünkben. A projekt általános célja: a Tisza-völgy árvízi biztonságának javítása, a vizek okozta kártételekkel szembeni ellenálló képesség javítása.

A projektet az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF), valamint az érintett területi szervezetek: a Közép-Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (KÖTIVIZIG), a Körös-völgyi Vízügyi Igazgatóság (KÖVIZIG), az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (ÉMVI-ZIG) és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG) konzorciuma valósítja meg. Az elnyert európai uniós és magyar állami támogatás összege 7,456 milliárd forint.

Egy árhullám esetén az árvíz nem áll meg az egyes vízügyi igazgatóságok határainál, hanem az időben folyamatosan halad, ezért is nem elég egy helyen egy időben védekezni, hanem annak a levonulási út mentén folyamatosnak kell lennie. Tehát a beavatkozásoknak nem csak lokálisan kell kifejteniük a hatásukat, hanem azokat úgy kell kialakítani, hogy lehetőség szerint egységes védelmet biztosítsanak a fejlesztéssel érintett területen. Ennek okán a projekt beavatkozásai sem egy helyre összpontosulnak, hanem olyan területekre, melyeknél az árvízi fejlesztések elengedhetetlenek a Tisza folyó biztonságos árvízi levezetésének biztosításához, illetve ebből következően a Tisza-völgy árvízbiztonságának javításához.

A projekt öt projektelemből tevődik össze:

- az 1. számú projektelem a KÖTIVIZIG projektje, a „Martfű, Tisza bal part töltés-áthelyezés”
- a 2. számú projektelem a KÖTIVIZIG projektje, a „Tisza-tó védelmi rendszerének rekonstrukciója”
- a 3. számú projektelem a KÖVIZIG projektje, a „Hortobágy – Berettyó árvízvédelmi töltése helyzeti állékonyságának javítása”
- a 4. számú projektelem a TIVIZIG projektje, a „Tisza folyó bal parti töltéskorona helyzeti állékonyság javítása és töltéstartozékok elhelyezése”
- az 5. számú projektelem ÉMVIZIG projektje, a „Hernád folyó műtárgyainak rekonstrukciója”

A TIVIZIG működési területét érintően a Tisza bal parti árvízvédelmi töltés 21+225 - 58+100 töltéskilométer (Tiszacsege és Tiszagyulaháza) közötti szakszán aszfalt töltéskorona burkolat helyreállítása és töltéstartozékok cseréje valósul meg. A projekt célja új aszfaltburkolat kialakítása, ezáltal a töltés állékonyságának javítása. A beruházás eredményeképpen a közlekedés és az árvízvédekezés feltételei is javulnak, a védett területek árvízbiztonsága növekszik. A védmű állékonyságának megőrzését és az árvízvédekezés hatékonyságát szolgálja az érintett szakaszon az egységes, az ágazati előírásoknak megfelelő töltéstartozékok kialakítása.

HÍREK

Árvízbiztonság növelése a Közép-Tisza völgyben – Aszfaltozási munkák zajlanak a Tisza bal partján

A szilárd burkolatok kiépítésére az 1970-es Tisza-völgyi árvíz után folyamatosan nagy hangsúlyt fektetett a TIVIZIG. A védekezési munkák meghatározó tapasztalata volt, hogy csapadékos időjárás, vagy hosszan tartó árvíz idején a burkolatlan töltés-koronán történő közlekedés, anyagszállítás erősen korlátozott, sokszor különleges és költséges megoldásokat igényelt. Mára a Tisza bal parti elsőrendű védvonalaink jelentős része aszfalt burkolattal ellátott, ami nagyban hozzájárult az elmúlt évek sikeres és költséghatékony árvízvédekezéseihez.

Mindezekén túl a fejlesztés által érintett töltés-korona az EUROVELO kerékpárút hálózat részét képezi, összeköti a Tisza tó térségét a Tokaji borvidékkel, ennek megfelelően „békeidőben” is jelentős forgalmat bonyolít. A kerékpáros turizmus mellett a horgászok, természetjárók és a Tisza menti települések között ingázó lakosság is előszeretettel használja közlekedésre.

A munkák a TIVIZIG működési területét érintően megkezdődtek ősszel, a kivitelezést a közbeszerzésen nyertes Kötiviép'B Kft. végzi.

A munkavégzés miatt jelenleg forgalomkorlátozások vannak a Tisza bal parti árvízvédelmi töltésen, a 21+225 – 58+100 tkm szelvények között (Tiszacsege rév út – Tiszagyulaháza rámpa).

A munkálatok ideje alatt, előreláthatólag 2023. május végéig helyenként részleges, illetve teljes útlezárásra, munkagépek fokozott jelenlétére kell számítani.

A teljes projekt fizikai befejezésének tervezett határideje: 2023. 11. 30.

HÍREK

Zajlanak a kivitelezési munkák a Berettyó-torkolat térségében található belvízelvezető rendszeren

A Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében, 300 millió forintos vissza nem térítendő európai uniós és hazai támogatásból kezdődött meg öt belvízcsatorna fejlesztése és rekonstrukciója a Berettyó és a Sebes-Körös közötti területen, Komádi környékén. A „Belvízbiztonság növelése az Észak-Alföldön: TIVIZIG működési területén” című KEHOP-1.3.0-15-2021-00031 azonosítós számú projekt keretében megvalósuló munkálatok a belvízcsatornák teljes szakaszát érintik, együttesen 35 km hosszúságban, a munkálatokkal jó ütemben halad a kivitelező Magyar Mélyépítő Kft. A beruházást az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság konzorciuma valósítja meg.

Ülésezett a Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács

A testület 2022. november 18-án tartott ülésének első napirendi pontjaként Ditrói János a tanács elnöke ismertette az idei évben elvégzett feladatokat. A legtöbb munka a Szakmai Bizottságra hárult a települések csapadékvíz-elvezetésének véleményezése kapcsán, eddig összesen 57 db pályázat esetében alkotott véleményt a testület. A korábbi években megjelent TOP-2.1.3-16 „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések” című pályázati kiírás mellett ugyanis újabb pályázati alap is megjelent hasonló fejlesztési célra, de már sokkal szigorúbb előkészítési feltételek mellett. A TOP_Plusz-1.2.1-21 „Élhető települések” című pályázatnál a támogatás mértéke szintén az elszámolható összköltség 100 százaléka. Országosan összesen 245 milliárdos keretösszegeből lehetőség nyílt többek között az u.n. „Települési kékinfrastruktúra fejlesztésekre”, vagyis a településen belüli csapadékvízzel történő tervszerű gazdálkodásra. A

támogatási forrást a Terület és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében a Regionális Fejlesztési Operatív Programok Irányító Hatóság hirdette meg az 1652/2021. (IX. 21.) számú kormányhatározatban szereplő éves fejlesztési keretből. A véleményezés két lépcsősen történik. Az év első felében előzetes véleményt adott a tanács a támogatás odaítéléséhez összesen 32 db pályázatra. Tekintettel arra, hogy a fejlesztések feltétele volt az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) megléte, az előzetes véleményben minden településnek felhívták a figyelmét arra, hogy az első mérőföldkőig a véleményezéshez ezt mutassák be. Csak komplex vízgazdálkodási szemlélettel lehet ugyanis terveket készíteni. A végleges értékelés során a kész engedélyes tervek benyújtásával a tanácsnak vizsgálnia kell, hogy a fejlesztés illeszkedik-e az ITVT-hez. Utóbbi elkészítése, valamint a települési vízkárelhárítási terv felül-

HÍREK

vizsgálata is a támogatásból finanszírozható. A tervezett fejlesztésnek figyelembe kell vennie az érvényes vízgyűjtő-gazdálkodási tervet is (VGT3). A Pályázat Előkészítő Tanulmányban be kell mutatni a területi adottságokat és kapcsolódásokat a VGT3 releváns célkitűzéseire.

Nádasi György, a Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács Szakmai Bizottsága elnöke elmondta, hogy a belterületi csapadékvíz elvezető hálózat tervezése és havária mentes üzemeltetése önkormányzati feladat. Az új elvárás szerint a tervezőknek a méretezésnél szem előtt kell tartani azt, hogy csak a helyben, illetve a területen vissza nem tartható, nem hasznosítható többletvizek elvezetése történjen meg. Az ettől való eltérés csak kivételes esetben lehetséges, amit meg kell indokolni. Például ilyen kivételt képez a magas talajvízállású terület, a belvíz időszakos jelenléte, sűrű beépítettség, vagy azok a talajadottságok, amik a szikkasztást nem teszik lehetővé. A méretezés elősegítéséhez ingyenes tervezői adatszolgáltatást biztosít az Országos Meteorológiai Szolgálat a csapadékintenzitásokról. Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv készítésének alapjait az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a TIVIZIG honlapján is megtalálhatják.

Ezt követően Dr. Tamás János professzor úr ismertette a Debreceni Egyetem Víz tudományi és Vízbiztonsági Nemzeti Laboratórium projektjét. Elhangzott, hogy a VITUKI megszűnése után nagy szükség van egy integrált tudásállományra, amelyet ennek az uniós projektnek a keretében szeretnének pótolni. A projekt grandiózus célt fogalmazott meg, amelyet hat szakmai pilléren kívánnak kidolgozni a szakmai szervezetek széles körű bevonásával. Összesen 11 db konzorciumi egyenrangú partner vesz részt a projektben és 40 alprogrammal lefedik a teljes víztudományi szegmenst.

Az előadó a projekt kapcsán egyik jelentős problémaként az öntözővíz vízgyűjtőszintű

biztosításának szükségességét említette a telepszintű biztosítottsággal szemben.

Elmondta, hogy a projektben elsőként tervezői szinten ki kell dolgozni egy protokollt az adatbázisokra, azok beszerzésére, ami jelenleg nehézséget okoz az adat-tulajdon jogosultságok miatt. A 8 milliárdos költségvetésből a projekt lehetőségei jók, de az eszközbeszerzés nemzetközi közbeszerzéssel hosszadalmas szokott lenni. Ezért mindig az előző projektben elért adatokkal (pl. JOINTISZA) kell a jelenlegi projektet elkezdeni.

Következő előadóként Nádasi György a TIVIZIG működési területén folyó jelentős vízgazdálkodási tevékenységről, a Debrecen környezeti állapotának és vízháztartásának javítása (CIVAQUA program) címmel tartott előadást. A projekt kapcsán elindult beszélgetés során elhangzott, hogy itt is kiemelten fontos az integrált szemlélet. Az aszályos időszaknak még nincs vége, így a Tiszából történő vízpótlás csak akkor biztosítható, ha nem csak a Tisza vizét használjuk. Alternatív megoldásként már a csapadékvízzel és a Debreceni szennyvíz-agglomeráció 40 ezer m³/d mennyiségű szennyvizével is gazdálkodhatunk, amely az ipartelepek betelepülésénél már alapkövetelményként szerepel. Lehetőségként felmerült a „vízgyűrű” kialakítása is Debrecen város körül, a déli városrészen a CIVAQUA által megépült létesítmények és a Tóció-vízfolyás összekapcsolásával.

Szóba került az is, hogy többek között a Tisza árvízi véstározóit öntözési célra is hasznosítani kellene. Csak a víz helyben tartásával tudjuk a korlátozott felszín alatti vízből történő öntözést kiváltani. A vízgazdálkodásunkban minden vízforrás stratégiaileg fontos ezen okok miatt.

Mindkét projekt kapcsán szóba került, hogy jövőre az előrehaladásukkal kapcsolatosan folytatni kell a közös szakmai beszélgetést.

ELISMERÉSEK

Igazgatósági elismerések az őszi szemlék zárása alkalmából

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságnál hagyományosan az őszi ár- és belvízvédelmi művek felülvizsgálatának zárása alkalmából adják át az igazgatósági szintű elismeréseket. Az idei rendezvényt 2022. november 16-án tartották a TIVIZIG debreceni központjában. Az elismeréseket Kincses Dániel igazgató adta át.

A Tiszántúl Vízgazdálkodásáért elismerést hat kolléga vehette át:

Bara Sándor korábbi igazgató – 1975. és 2022. között dolgozott a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságon. Először a Talajmechanikai csoport munkatársa, majd a diploma megszerzése után 1991-ig az Árvízvédelmi és folyamszabályozási osztály árvízvédelmi ügyintézője. Ezt követően 2007-ig az osztály vezetője. Rövid ideig az igazgatóság műszaki igazgatóhelyettese, 2007–2009 között megbízott igazgató, majd 2022-ig a TIVIZIG igazgatója. Eredményesen dolgozott a Tisza, a Berettyó és a Sebes-Körös töltéseinek erősítési munkáin.

Lipcsey Zoltán korábbi gazdasági igazgatóhelyettes – 1981-ben állt munkába a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságon. Először tervgazdasági ügyintézőként, ezután a Pénzügyi és Számviteli Osztályon osztályvezető-helyettesként, majd a Terv- és Munkaügyi Osztályon osztályvezetőként, illetve az átszervezések után a Közgazdasági Osztály vezetőjeként dolgozott. 1989. május 15-i hatállyal gazdasági igazgatóhelyettesi kinevezést kapott, azóta ebben a beosztásban dolgozik. Az évek alatt szerzett nagy szakmai tudásával jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy vezetése alatt az igazgatóság gazdasági helyzete mindig stabil volt.

Nagy Gyöngyi területi műszaki referens (Hajdúszoboszlói Szakasz-mérnökség) – A mezőgazdasági vízszolgáltatással kapcsolatban kiemelkedő munkát végez, kapcsolatot tart a vízszolgáltatást igénybevevő gazdálkodókkal, szakmai iránymutatást ad a vízszolgáltatásban résztvevő gát- és csatorna-őröknek. Több ízben részt vett ár- és belvízvédekezésben.

Tanyi Antalné raktáros (Polgári Szakasz-mérnökség) – Raktárosi munkakörben vezeti és koordinálja a helyi és a területi raktárak működését, anyagmozgását. A ráháruló feladatokkal szemben maximálisan helytáll, munkáját pontosan, nagy szorgalommal és tapasztalattal végzi.

Balogh Tibor geodéziai és térinformatikai referens (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály) – Feladata az igazgatósági ingatlanokkal kapcsolatos földmérési, geodéziai, ingatlan nyilvántartási feladatok ellátása, vagyonekezelői hozzájárulások kiadása. Feladatait nagy odaadással végzi, munkához való hozzáállása kiemelkedő.

ELISMERÉSEK

Szoboszlai Attila vízepítőipari szakmunkás (Műszaki Biztonsági Szolgálat) – A szolgálat belvízvédelmi csoportjának tagjaként elhivatottan végzi munkáját. A rábízott feladatokat maradéktalanul és pontosan látja el.

Igazgatói dicséretben nyolc munkatárs részesült:

Böszörményiné Katona Magdolna pénzügyi ügyintéző (Közgazdasági Osztály) – 2011 decembere óta dolgozik az igazgatóság költségvetési csoportjában. Nagy odafigyeléssel vezeti a kötelezettségvállalások nyilvántartását, és szükség esetén helyettesként ellátja a központi pénztári feladatokat. Munkáját nagy szorgalommal végzi.

Fodor-Dede Orsolya vízhasznosítási referens (Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség) – A mezőgazdasági vízszolgáltatással kapcsolatban kiemelkedő munkát végez, kapcsolatot tart a vízszolgáltatást igénybevevő mezőgazdasági vállalkozókkal, statisztikai adatokat készít. Több ízben részt vett ár- és belvízvédekezésben.

Komódiné Kaszás Szabina adminisztrátor (Műszaki Biztonsági Szolgálat) – Adminisztrátorként precízen végzi munkáját, a rábízott feladatokat maradéktalanul és pontosan látja el.

Polonkai-Vámosi Adrienn felszíni vízkészlet-gazdálkodási referens (Polgári Szakasz mérnökség) – Feladatai közé tartozik a szakasz-

mérnökség területét érintő szakvélemények előkészítése, az ISO 9001 minőségirányítási rendszer helyi koordinálása, de az idei évtől a geodéziai mérésekben is részt vesz. Feladatait az elvárásoknak megfelelően, határidőre, nagy szorgalommal végzi.

Bodnár Lajos vízminőségvédelmi referens (Vízvédelmi és Vízugyűjtő-gazdálkodási Osztály) – A Mintavevő Munkacsoport munkáját koordinálja, ahhoz kapcsolódó teendőket lelkiismeretesen, a vízminőségi kárelhárítási feladatokat magas színvonalon végzi.

Nacsa András gátőr (Berettyóújfalui Szakasz mérnökség) – A Sebes-Körös jobb partján a Komádi Védelmi Központban él és dolgozik. Tevékenyen részt vesz a közfoglalkoztatási program sikeres lebonyolításában. 2013-ban Győrújfaluban a Duna rekord árvizénél is helytállt. Munkáját mindig pontosan, lelkiismeretesen végzi.

Salánki Péter létesítményüzemeltető (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály) – A központi épület portaszolgálatának munkatársa, munkáját magas színvonalon, kifogástalanul végzi.

Vámos Károly vízhasznosítási referens (Vízrendezési és Öntözési Osztály) – Munkáját töretlenül a feladatokhoz való kritikus szemléletű hozzáállással, jó műszaki érzékkel önállóan, vagy kisebb iránymutatások mellett végzi. Szaktudásával kiemelkedő segítségére van a vízhasznosítási csoportnak.

VÍZ-ÜGYÜNK

Az őszi szemlék tapasztalatai

ÁRVÍZVÉDELEM

Fővédvonalak állapota

Az árvízvédelmi fővédvonalak felülvizsgálata október 24-től október 27-ig terjedő időszakban történt.

Védműveink kiépítettsége az idei évben nem változott. Az elmúlt évek során a KEOP fejlesztéssel érintett létesítményeink nagyobb árvízi terhelés még nem kaptak, az idei évben sem volt olyan árhullám, mely a védelmi rendszert próbára tette volna. Vízfolyásainkon mindenhol a kisvizek uralkodtak, a néhány kisebb januári árhullám nem indokolta készülség elrendelését. A Tiszán július végén kisvízi vízszintrögzítésre és 4 vizig együttes vízhozammérésére került sor.

A gyeptakaró évi kétszeri kaszálása mindenhol megtörtént, a hosszútávú (három éves) kaszálóbérlet kezdeti tapasztalatai összességében pozitívak. A gyepfelületek a nyári szárazság után a szeptemberi csapadéknak köszönhetően regenerálódni tudtak, állapotuk mindenhol megfelelő, védelmi funkciójukat ellátják.

A töltéskoronák közlekedésre alkalmas állapotban vannak, karbantartásuk folyamatos és igen nagy összeget emészt fel a rendelkezésre álló éves keretből. Különösen igaz ez az aszfalt burkolatokra, melynek karbantartását csak külső vállalkozók bevonásával tudjuk elvégezni. A Tisza bal parton az aszfaltburkolat karbantartása a legkritikusabb szakaszon az idei évben elindult „Árvízi biztonság növelése a Közép-Tisza völgyben, KEHOP-1.4.0-15-2021-00030 projekt” keretében mintegy 37 km-en valósul meg.

A Berettyón a 2015-ben átadott aszfaltburkolatok sok helyen javításra szorulnak, álla-

Frissen kaszált Tisza bal parti elsőrendű védvonal

potuk változatos képet mutat. Helyenként jelentős repedések alakultak ki, valamint a burkolat széle és a padka találkozásánál beszakadások jelentkeztek. A burkolat nélküli töltésszakaszokon, előtereken folyamatosan szembesülünk rongálásokkal. Csapadékos időjárás esetén nehéz gépekkel hajtanak fel a töltésre, a helyreállításról nem gondoskodnak, sokszor az elkövető személye sem ismert. Kifejezetten problémás a helyzet a Hortobágy-Berettyón, ahol a mentett oldali előtérén a szivárgó kivezetéseket veszélyeztetik a felázott talajon történő közlekedéssel. A kihelyezett sorompókat és tiltó táblákat kikerülik, nem veszik figyelembe, esetenként megrongálják, vagy eltávolítják, felhajtanak a rézsún, tönkretéve annak gyeptakaróját.

Az árvízvédelmi vonalak felmérését saját erőből folyamatosan végezzük, ebben az évben a 09.06. számú Darvas – Kismarjai védelmi szakasz felmérését fejeztük be.

VÍZ-ÜGYÜNK

Töltés tartozékok

A feljárók, rámpák állapota nagyrészt megfelelő, stabilizálásuk szükséges, különösen a horgászok, erdészek által gyakrabban használt, forgalommal jobban terhelt helyeken. A tavalyi évben beszerzett zúzottkönek az erőforrások szűkössége miatt csak egy részét sikerült felhasználni, a maradék mennyiség beépítését a jövő évi feladatok között szerepeltetjük.

Az OVF 31/2018. számú főigazgatói utasítása értelmében a teljes töltéstartozék állomány (elsősorban a szelvénykövek és sorompók) cseréjét el kell végeznünk 2027-ig. Igazgatósági szinten ennek érdekében idén kihelyeztünk 8 db új sorompót, 293 db szelvénykövet, 38 db kerékvető követ és 6 db közlekedési táblát. 10 db sorompót és kb. 730 db szelvénykövet legyártottunk, melyeknek kihelyezése még nem történt meg.

A geodéziai és VO köveink nagy része rossz állapotban van, megrongálódottak, megdőltek. Az idei évben elvégeztük állapotfelmérésüket, gyakorlatilag a teljes állomány helyreállítása szükséges.

Szelvénykövek az Apavári gátörtelepen

A fővédvonalat keresztező műtárgyak állapota

A szakbizottsági vizsgálat a kilenc védelmi szakaszon elhelyezkedő 96 db műtárgyra terjedt ki. A felülvizsgálat minden műtárgy esetében szemrevételezéssel történt, melyről a helyszínen a jelenlévők aláírásával ellátott jegyzőkönyv és fotódokumentáció készült. A Berettyó mentén lévő műtárgyak egy része felújításuk/átépítésük óta nem kaptak gyakorlatilag semmilyen mértékű árvízi terhelést. Árhullám levonulás esetén különös figyelemmel kell lenni rájuk. Az átépített műtárgyak betétgerendái a szertárakban megtalálhatók, mennyiségük és állapotuk megfelelő.

A fővédvonalai műtárgyak szerkezeti szempontból közvetlen árvízi kockázatot nem jelentenek, a vízzáróságuk megfelelő, a kettős elzárás lehetősége mindenhol adott. A felületkezelés a rendelkezésre álló forrásoknak megfelelően megtörtént. Különösen a Tisza menti szivattyútelepek (pl. Karádéfork) esetében tapasztaltuk, hogy az acél nyomócsövekből nagy mennyiségű rozsdá távozott. Valószínűsíthető, hogy a csövek belseje erőteljesen korrodálódott, műszeres vizsgálatuk szükséges a további beavatkozások megtervezéséhez. Az aszályos időjárás miatt felmerült a hosszú ideje megszüntetésre javasolt műtárgyak felújítása az öntözés elősegítése érdekében.

Az önkormányzati kezelésű fővédvonalai műtárgyak jó állapotúak, árvízi kockázatot nem jelentenek. A lopások és rongálások folyamatosan, de az elmúlt évekhez képest kisebb számban fordultak elő, néhány településre koncentrálnak.

VÍZ-ÜGYÜNK

A megszüntetésre javasolt Mérgeséri zsilip

Őrtelepek, szakaszvédelmi központok

A védelmi célú magas építményeink állapotában az idei évben érdemi javulást nem sikerült elérni. Az alapvető karbantartási és fenntartási munkákat folyamatosan végeztük. A víztisztító rendszerek rendszeres karbantartást igényelnek, valamint a szennyvízrendszerek és az elavult villamos hálózatok felülvizsgálata is szükségszerű.

Az egészséges és normális életkörülmények biztosítása, valamint a biztonságos raktározás érdekében további forrásokat kell találni az őrtelepek teljes körű felújítására. A jelenlegi kollégák megtartása és új munkatársak felvétele és megtartása szempontjából fontos feladatunk, hogy a lehetőségekhez mérten a legjobb körülményeket biztosítsuk munkájuk elvégzéséhez.

Másodrendű árvízvédelmi vonalak összefoglaló értékelése

Igazgatóságunk területén mintegy 240 km kiépített lokalizációs vonal és kb. 200 km tervezett nyomvonal található. A másod-

rendű árvízvédelmi művek állapota a szemlél tapasztalatai alapján meglehetősen heterogén. Számottevő kiépítési hiányok vannak, kaszálásuk, gaztalanításuk anyagi fedezet hiányában csak részben, vagy egyáltalán nem történt meg. A csökkenő létszámú közfoglalkoztatás következtében a fenntartás feltételei tovább romlanak. Jelenleg még funkcióképesek, állapotuk azonban a cserjésedés és a közlekedésből eredő taposás miatt fokozatosan romlik. Geodéziai felmérésük a rendelkezésre álló személyi állomány bevonásával jelenleg is zajlik, valamint ezzel együtt a lokalizációs tervekbe/terepmodellekbe történő beépítésüket, a nyomvonalak felülvizsgálatát is folyamatosan végezzük.

Önkormányzati művek állapota

Működési területünkön az önkormányzatok kezelésében csak másodrendű védvonalak vannak, az elsőrendű védvonalak mindegyike állami tulajdonú, a védekezés ellátásáért a vízügyi igazgatóság a felelős. A folyók menti települések lakosságának árvíz-tudatossága jellemzően alacsony. Az önkormányzatok a rendelkezésre álló szűkös keret és a folyamatosan csökkenő közfoglalkoztatási kapacitás felhasználásával látják el a létesítményekhez kapcsolódó fenntartási feladatokat, melyek a magasabb prioritást élvező munkák miatt sokszor nem – vagy csak részben – valósulnak meg.

Megemlítendő pozitív fejlemény ugyanakkor, hogy a Berettyóújfalui Önkormányzat kezelésében lévő lokalizációs töltés helyreállítását a helyhatóság elvégezte.

Az önkormányzati kezelésű másodrendű védművekről általánosságban elmondható, hogy a funkciójukat csak kisebb-nagyobb előkészítő munkák (helyi magassághiányok megszüntetése, mőtárgyak felújítása, vagy eltömedékelése) elvégzése után képesek ellátni.

VÍZ-ÜGYÜNK

Nagyvízi meder, folyószabályozás

A kezelésünkbe tartozó vízfolyásokon az elmúlt években nem jelentkeztek nagyobb árhullámok, a medrekben nem történtek jelentős változások.

Az ideai kisvizes viszonyok mellett a Berettyón jól megfigyelhetőek voltak a kialakuló zátonyok, szigetek, különösen az alacsony esésű és a körösladányi duzzasztással is terhelt torkolati szakaszán. Az ideai évben nem volt olyan árhullám, mely medret átöblítette volna, annak állapotában jelentős változás nem tapasztalható.

A Hortobágy-Berettyón az ideai évben nem alakult ki árvízi helyzet. A nagyvízi meder jó állapotú, kaszáltága az előző évekhez képest javult, a hullámtéri növényzet a lefolyást érdemben nem befolyásolja. Egyedüli probléma a Borzi szivattyútelep kifolyásánál lévő holtmeder feltöltődése, mely akadályozza a telep üzemelését, korlátozza a zsilip működését és a Borzi vízmérce üzemét, megbízhatóságát.

Sürgős beavatkozást igénylő problémák nem jelentkeznek a kezelésünkben lévő hullámtereken. A töltések állékonyságát veszélyeztető kanyarulatok, a lefolyást lényegesen befolyásoló objektumok a nagyvízi medrekben nincsenek.

A nyár folyamán az ágazati felmérési tervnek megfelelően elvégeztük 19 km középvízi

A Berettyó hullámtere kaszálás után

meder felmérését a Berettyó torkolati szakaszán a szeghalmi Szabadság híd és a Kálló-főcsatorna torkolata között.

Létszám

A védekezésbe vonható személyi állomány adatait a mindenkori aktuális szervezeti beosztásunk tartalmazza. A védelmi szervezetben összesen 55 db betöltetlen pozíció van (szivattyútelepi gépészek, beosztott műszakiak, gát- és csatornaőrök tekintetében van hiány). Ennek fő oka az elégtelen létszám és a megfelelő képzettség hiánya. A nyugdíjba vonuló munkatársak pótlására nincs mód, emiatt a betöltetlen státuszok száma növekszik, ráadásul az őrszemélyzet által az adott védvonalról, vagy csatornaszakasról felhalmozott - akár több évtizedes - ismeretanyag átadása nem biztosított. A 39 db gátörjárásunkon 34 gátőr lát el szolgálatot, egyes gátőrök 10 km-nél hosszabb örjárásokon dolgoznak.

Belső képzéseken, védekezési gyakorlatokon igyekszünk felkészíteni munkatársainkat a vízügyi, vízkárelhárítási feladatokra. Nagyobb volumenű, komplex védelmi gyakorlatok rendszeres szervezésére az anyagi forrás nem áll rendelkezésre, azonban az ideai évben Milléren üzembe helyezett Karcagi Gábor gyakorló pálya jó lehetőséget biztosít az új dolgozóknak a szükséges védekezési ismeretek megszerzésére, vagy a meglévő ismeretek felfrissítésére. Igazgatóságunk részéről 88 fő fizikai és 16 fő műszaki munkatárs vett részt a szolnoki képzésen.

A Műszaki Biztonsági Szolgálat vállalkozási és alapfeladatok keretében is rendszeresen végez olyan jellegű munkákat (szádfalazás, szivattyúzás), melyek a védekezések során speciális szakfeladatokként jelentkezhetnek, a védelmi osztag védekezési szakfeladatokban való jártassága magas színvonalú.

VÍZ-ÜGYÜNK

A közfoglalkoztatotti létszám folyamatosan csökken, a tavalyi évhez képest az előírányt jóval alacsonyabb volt, azonban a 2022-re megállapított 305 fő helyett az átlag létszám mindössze 263 fő volt. Összetettebb, szakértelmet megkövetelő feladatok ellátására (szakmunkák pl. sorompók gyártása) a jelenlegi állomány nem alkalmas. Képzési és továbblépési lehetőségeiket a védekezési feladatokba történő bevonásuk érdekében meg kell teremteni.

Védelmi anyagok, felszerelések

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság a 45/2020. számú főigazgatói utasítás kiadásával célul tűzte ki az igazgatóságok védelmi készleteinek felülvizsgálatát és ez alapján a készlet-előírások módosítását. Ennek keretében augusztusban sort kerítettek a raktáraink szemléjére, melynek tapasztalatait várhatóan egy intézkedési tervben rögzítik és megtörténik a fentebb említett főigazgatói utasítás módosítása is. A szóban elhangzottak egybevágtak az őszi szemlének során

elhangzó megállapításokkal.

A raktárak rendezettsége és a készletek tárolási módja mindenhol megfelelő volt, negatívumok szinte kizárólag a raktárépületek állapotával kapcsolatban merültek fel. Pozitívumként kiemelték a juta zsákok függesztett tárolási módját és a szertárak nyomtatott leltárlistájának a kihelyezését.

*Zsuga Antal
osztályvezető*

BELVÍZVÉDELEM

A belvízvédelmi szakaszok felülvizsgálata augusztus 30-tól október 21-ig megtörtént.

Belvízvédelmi létesítmények főbb adatai:

- Csatornák hossza: 1318 km főmű, 2462 km átvett, összesen: 3780 km
- Belvízvédelmi szakaszok száma: 12 db
- Csatorna örtelepek száma: 16 db
- Műtárgyak száma: 161 db főmű, 395 db átvett, összesen 556 db

Főcsatornák, csatornák

A rendelkezésre álló pénzügyi források már évek, évtizedek óta nem teszik lehetővé a belvízvédelmi létesítmények műszaki igény szintnek megfelelő fenntartását, rekonstrukcióját. 2021. évben mintegy 32,7 km csatorna kotrása, ill. iszaptalanítása valósult meg, ezzel szemben idén 51,3 km csatornakotrás munkára tudott az igazgatóság forrást biztosítani. A kotrások munkái így idén a TIVIZIG kezelésben levő belvízcsatornák alig 1,5 százalékát érintik. Ez a kotrás, ill. iszaptalanítás mennyiség nem közelíti meg a műszakilag indokolt igény szintet. 2022. évben a kaszálás 30 százalékos mértéke (természetes állapotban tartandó 130 km csatorna). Ez a kaszáltsági arány a kizárólagosan állami tulajdonú csatornákra vonatkozik, a forgalomképes csatornák esetén a kaszáltság becsült mértéke 10 százalék.

Az őszi felülvizsgálat tapasztalatai alapján, a csatornákkal kapcsolatban megállapítható, hogy fokozott a feliszapolódás és erőteljes a vízinövényzettel való benőtttség. A kizárólagos állami tulajdonú csatornák vonatkozásában a medrek vízszállító képessége, a vízjogi engedélyezett állapothoz viszonyítva, 50-70 százalékos a csatornák 30 százalékánál, 70-90 százalékos a csatornák 29 százalékánál. Csupán 217 km-en haladja meg a vízszállító képesség a 90 százalékot, mi-

VÍZ-ÜGYÜNK

közben 331 km-en még az 50 százalékot sem éri el.

A fenntartó gépparkunkról az utóbbi években megvalósult gépbeszerzések ellenére továbbra is megállapítható, hogy elöregedett, gépeink száma kevés. A hatékonyabb munkavégzés és az eredményes belvízvédkezés érdekében, illetve a nagyobb beágyazottságú csatornaszakaszok gaztalanítására, kotrására indokolt további új fenntartógépek beszerzése (úszókasza, HIDROT, kosaras kasza stb).

Az igazgatóság által kezelt megnövekedett állami tulajdonú művek szakfeladatainak ellátása kapcsán továbbra is szükséges a fizikai állomány elsősorban a szakképzett gépész és őri létszám bővítése.

Szivattyútelepek

Az igazgatóság üzemeltetésében lévő 57 db szivattyútelepnél megtartott őszi felülvizsgálatnál megállapítást nyert, hogy a telepek környezeti rendje, a gépi berendezések karbantartottsága mind gépész mind villamos szempontból megfelelő, üzembiztonságuk kielégítő. A tervezett kisebb karbantartási feladatok elvégzése is megtörtént (zsírozás, olajozás, festés stb.).

2022. évben a szivattyútelepek nem üzemeltek belvízi védekezésben.

Zsilipek

A VIZIG kezelésében levő műtárgyak környékének gaztalanítását, zsilipek karbantartását elvégeztük, a vasszerkezetek festése a felhúzó szerkezetek zsírozása jellemzően megtörtént. A fontosabb műtárgyak esetében a zsiliptáblák mozgatósi próbáit is elvégeztük. Az alsóbbrendű vízkormányzó és vízmérő műtárgyak sok helyen rossz álla-

potban vannak, nem működnek, hiányosak. A vízkormányzó és szabályozó műtárgyak esetében is indokolt egy tervszerű és megfelelő ütemű rekonstrukciós munka beindítása és elvégzése (burkolatok, fémszerkezetek felújítása).

A közlekedési célokat szolgáló, a MÁV és az állami közútkezelő kezelésében levő műtárgyak állapota jó, vízfolyási akadályt általában nem képeznek. A fejlesztések előtt álló vasútvonalak és közutak esetében, az előzetes egyeztetések alapján megfelelő méretű és küszöbszintű keresztező műtárgyak létesítése, ill. átépítése várható.

Az önkormányzati kezelésbe került áterezsek, hidak és azok korlátjai évek óta elhanyagoltak, karbantartásuk többnyire nem történt meg, állaguk folyamatosan romlik.

Belvízi tározókkal kapcsolatos megállapítások

A felülvizsgálat tapasztalatai alapján a tározóink és műtárgyaik üzemképesek, belvíz befogadására alkalmasak. Az előző években több tározó (Erdőspusztai tározók) esetében a műtárgyak teljes körű kitakarítása, karbantartása, műtárgyainak felújítása megtörtént. Több tározónál feliszapolódás tapasztalható és erősödik a növényzet elburjánzása. Az előírt üzemvízszint tartása miatt több esetben töltésmagasításra és javításra van szükség (Martinka I-II, Halápi, Bodzás). A Bagaméri-II. tározó töltéserősítése szükséges.

Önkormányzati művek állapota

A TIVIZIG működési területén elhelyezkedő önkormányzatoknak adatlapokat küldtünk ki a belvízvédelmi művek állapotának, karbantartottságának értékelésére. Az adatlapok többségét az önkormányzatok igazgató-

VÍZ-ÜGYÜNK

ságunkhoz eljuttatták. Általánosságban elmondható, hogy az önkormányzatok a belterületeken lévő művek fenntartására, karbantartására kellő figyelmet fordítanak. Ezeket a munkákat többségében a lakosság és a közhasznú munkások bevonásával oldják meg. A felújításokra, a belvízlevezető rendszer teljes kiépítésére már kevesebb lehetőségük van. Ezeket általában pályázatok útján nyert anyagi háttér segítségével próbálják megoldani. Több önkormányzat ez évben is pályázatot nyújtott be belterületi vízrendezés, csapadékvíz elvezetés fejlesztés kapcsán. Több pályázat kerül a Tiszántúli Területi Vízgazdálkodási Tanács Vízkárelhárítási, Mezőgazdasági Vízgazdálkodási Szakmai Bizottsága elé támogató véleményezésre.

Az önkormányzatok kezelésében lévő külterületi belvízlevezető művek karbantartása,

fenntartása többnyire már nem megfelelő. A csatornák és azok műtárgyai elhanyagoltak.

Egyéb művek állapota

Az üzemi művek többsége változatlanul gazdátlanul, elhanyagolt állapotban van. Műtárgyaik többsége megrongált, funkciójuk betöltésére alkalmatlan. A csatornákat több helyen beszántották, feltöltötték. A meglévők is kevésbé működnek, kaszálásuk, karbantartásuk nem jellemző. A meliorációs rendszerek a karbantartottság hiánya miatt elvesztették eredeti szerepüket. A meliorált területeket a tulajdonváltás óta nem kezelik. Az átemelő szivattyúk több helyen üzemképtelenek, az eltulajdonított elektromos vezetékek hiánya miatt sok helyen az áramellátás sem biztosított.

VÍZRAJZ

A 2022. évi vízrajzi szemlére 2022. szeptember 7-28. között került sor. A szemle nyolc napján előre eltervezett útvonalon mintavételszerűen ellenőriztük az Igazgatóság kezelésében, üzemeltetésében lévő vízrajzi létesítményeket.

A TIVIZIG Vízrajzi hálózata		Törzs-állomás db	Üzemi állomás db	Összesen db	Ebből Távjelző db
Felszíni állomás	vízmérce	18	427	445	30
	Vízhozam mérő műtárgy	8	8	16	-
	Vízmérő szelvény (állandó)	8	-
Felszín közeli állomás		158	74	167	66
Felszínalatti állomás		37	3	40	4
Hidrometeorológiai állomás		20	28	48	18
Összesen:		229	512	741	100

A táblázat nem tartalmazza az összes felszíni állomást. Jelenleg még több kisebb jelentőségű „üzemi” vízmérce nem szerepel a nyilvántartásunkban. A vízrajzi szemlék, illetve a megvalósulás alatt lévő projektek lehetőséget teremtenek arra, hogy évente 5-10 db vízmércét feltárjunk, és a nyilvántartásba felvezessünk. Ezek elsősorban az öntözőcsatornák kisebb zsilipeinek vízmércéi.

VÍZ-ÜGYÜNK

A kezelésünkben lévő hidrometeorológiai állomások közül a 9 db automata „aszály-monitoring állomás” üzemeltetését az OVF biztosítja, ezeknél a TIVIZIG feladata a környezet karbantartása és vagyonvédelem. További 9 db automata meteorológiai állomást az Országos Meteorológiai Szolgálat üzemeltet.

A Vízrajzi szemle során a megtekintett állomások építményei, eszközei megfelelő állapotban voltak, a szemlebizottság csak kisebb észrevételeket tett. 2022. október hónapban a Polgári Szakaszmérnökség, és a Műszaki Biztonsági Szolgálat együttműködésében 2 db, évek óta hiányzó szivattyútelepi vízmércét pótolunk.

Évek óta állandósult probléma a nem kiépített vízhozam mérőhelyek állapota. A mérőszelvényekben található növényzet lehetetlenné teszi a vízhozam mérést.

Az elmúlt években kevés jelentősebb árhullám vonult le folyóinkon, ezért a „nagyvízi” mérőszelvények állapota folyamatosan romlik. Nagyvízi mérőszelvénynek számít a folyók hídjainak közvetlen környezete és a hidak alatti (alvízi) ~50 m-es kis-, közép-, és nagyvízi mederszakasz. Ezek folyamatos tisztántartásáról (cserjék, fák eltávolítása) a szakaszmérnökségeknek rendszeresen gondoskodni kell.

A törzshálózati állomások rendszeres kalibrálásáról, a mérőeszközök kalibráltságáról a Vízrajzi és Adattári Osztály 2022-ben is gondoskodott az ISO 9001 Minőségirányítási Rendszernek megfelelően.

2022-ben a Vízrajzi szakterületen több fejlesztési projekt is elindult:

- A KEHOP -1.1.0-15-2021-00014 „Előrejelző rendszerek fejlesztése, monitoring hálózat fejlesztése” projektben megújul működési területünkön a tiszadobi, a tiszadrogmai és a tiszakeszi szivattyútelepi törzsállomás. Jelenleg a tervezés folyik.

- A KEHOP-1.1.0-15-2016-00002 „A Víz Keretirányelv előírásai szerinti monitoring vizsgálatok és az ahhoz szükséges fejlesztések végrehajtása, továbbá a Víz Keretirányelv végrehajtásához kapcsolódó monitoring állomások kiépítése, fejlesztése” projekt keretében 3 db NITRÁT monitoring kút létesítése (Komádi, Egyek, Derecske) van folyamatban, valamint 7 db talajvízszint észlelő kút újrafúrásának előkészítése és megvalósulása kezdődött meg az igazgatóság területén.

- Ugyanezen projekt harmadik projekt-elemében (felszíni állomások) – (Vízhozam mérés fejlesztése) megújul a Kati-ér Pars-hall, Kis-Kőrös Nagykereki, Barát-ér Nagy-zomlin kiépített vízhozam mérő hely, valamint új burkolt vízhozam mérőhely épül a Kösely-főcsatornán Hajdúszovátnál, a Hortobágy-főcsatornán a 35. sz. főútnál, illetve vízmérce felújítás és vízszint távjelzés kialakítása történik a nagy fontosságú Ágota vízrajzi állomásonál. Jelenleg a tervezés történik.

- Szintén ezen projekt keretében vízszintregisztráló, távjelző modemek érkeznek hamarosan igazgatóságunkra (eszközök gyártása folyamatban).

- 2021-ben fejeződött be a KEHOP 7. PE –Monitoring állomások magassági helyzetének nagypontosságú bemérése projekt, amelynek keretében nagypontosságú őrpontok létesítése (49 pár), kalibrálása történt meg. További őrpontok létesítése várható az elkövetkező években.

- Folyamatban van a vízrajz által használt szoftverek fejlesztése. Ebből kiemelendő a vízrajzi észlelt adatok azonnali továbbítására fejlesztett okostelefonos alkalmazás.

- Számos vízrajzi jellegű fejlesztés épül be a CIVAQUA és a KFCS felújítására megvalósuló projektekbe.

Debrecen város fejlődése új kihívásokat támaszt a vízrajz elé is. Fontos igény kielégítését szolgálná a városból elfolyó vizek mérésére folyamatos adatsort biztosító

VÍZ-ÜGYÜNK

vízhozammérő helyek kiépítése a Tóció- és a Kondoros-csatornákon.

A szakszerű vízgazdálkodás alapja a rendelkezésre álló vízhozam és vízforgalmi adatok. A TIVIZIG kezelésében lévő zsilipek kalibráltsága alacsony szintű, kevés vízhozam idősort előállító szelvény található. Ezen a téren további jelentős előrelépésre van szükség.

A vízrajzi szemle évről-évre fokozatosan javuló állapotot tud tanúsítani a TIVIZIG vízrajzi hálózatában, amely a szakaszmérnökségek hozzáértését, elkötelezettségét is dicséri.

Hajdu Géza
szakágazati vezető

MŰSZAKI BIZTONSÁGI SZOLGÁLAT

Egységünk jelenleg 39 főből áll, ebből fizikai állományba 27 fő sorolható.

Az év folyamán több munkatársunk vett részt továbbképzésen.

A személyi állomány kapcsán elmondható, hogy az elmúlt hónapokban jelentős mértékű fluktuáció tapasztalható. A megüresedő státuszok feltöltése nehézkes, a jelentkezők többnyire nem rendelkeznek megfelelő szakmai gyakorlattal. Az elmúlt néhány évben nyugdíjba vonult kollégák hiánya, valamint a nem megfelelő szaktudású dolgozókkal történő pótlásuk miatt a szakmai színvonal sajnos alacsonyabb a korábban megszokottnál.

Az év folyamán több új gép is érkezett egységünkhöz központi beszerzésből, köztük munkacsónak, targonca, illetve tehergépjármű.

Több védekezési tevékenységben is részt vettünk az idei évben.

Vízminőségvédelem

Sárréti főcsatornán keletkezett habzás eltávolítása (2022. 04. 11-2022. 04. 14) A Derecske és Bucsa között húzódó csatornán két db merülő fal, valamint szanol hurka telepítésével sikerült megfékezni a habzást.

Aszály elleni védekezés

A Hortobágy-Berettyó vízkészletének növelése érdekében Ágotai vészlezáromű felvízi oldal – betétgerendák behelyezése majd eltávolítása (2022. 07. 15-2022. 09. 07)

K-VI főcsatorna vízkivételi műtárgy elzáró szerkezet cseréje (2022. 09. 08-2022. 10. 04)

Mindezek mellett egész évben igyekeztünk a szabad kapacitásokat vállalkozási munkákkal kihasználni. Sajnos a korábbi évekhez képest idén csökkent a vállalkozási munkáink száma, elsősorban a beruházások számának visszaesése és a folyamatosan változó alapanyagárak miatt. A piaci igényekhez rugalmasan igazodva azonban több nagyobb volumenű munkát sikerült elnyernünk. Mindemellett a szakaszmérnökségek területén fenntartási munkákat végeztünk, elsősorban szivattyútelepeken karbantartási feladatokat.

Az alapfeladatunkhoz kapcsolódó tevékenységek végzése kapcsán jelentős feladatokhoz jutottunk az öntözési célú műtárgy javítási munkálatokkal. A sok helyen rossz állapotban lévő műtárgyakat felújítottuk, szükség esetén cseréltük.

Több előző évben kitűzött célt sikerült teljesíteni. Nem használt gépjárműveket vontunk ki a forgalomból, elkezdtük a villanyszerelő szakmúhely felújítását.

A jövő év célkitűzései között szerepel kollégáink továbbképzése, illetve a vállalkozási tevékenység volumenének növelése.

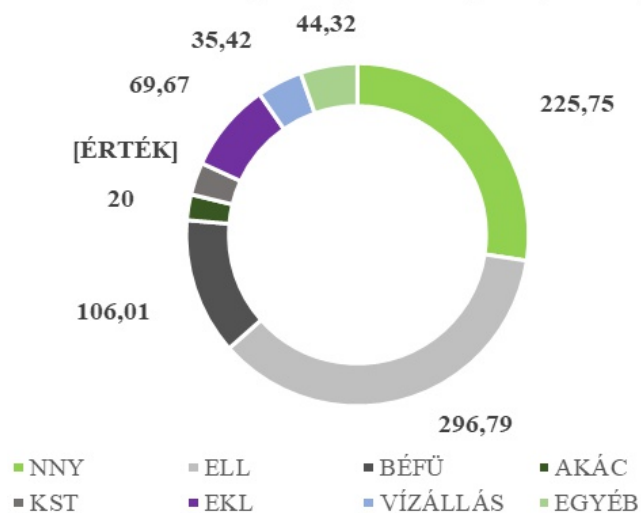
Bartháné Sulina Kinga

VÍZ-ÜGYÜNK

ERDÉSZETI SZAKÁGAZAT

A 2022. évi őszi szemle során feladat volt a Tisza bal parton lévő fővédvonal mentén az erdészeti létesítmények, véderdők (üzemtervezett erdők, nyiladékok, fásított területek) felülvizsgálata árvízi szempontból. Kiemelt figyelem hárult a töltéselőterek 10 méteres sávjának ellenőrzésére, az ott található véderdők jogosságának, illetve rendeltetésének megvitatására. A Tisza bal parton lévő fővédvonal mentén igazgatóságunk mintegy 824,27 hektáron lát el erdőgazdálkodási feladatot, erdőterv-határozattal rendelkező erdőrészekben.

TIVIZIG Tisza bal part fővédvonal Célállomány megoszlás (824,27 ha)

A véderdő klasszikus lágylombos – keménylombú erdő megoszlása drasztikus eltérést mutat. A lágylombos erdőterületek aránya a TIVIZIG által kezelt területeket illetően a Tisza bal partja mentén 76,3 %, a keménylombú erdőké 13,9 %, míg a vízállásos, illetve egyéb területek megoszlásának aránya, melyek közvetlenül nem szolgálnak erdőgazdálkodási célt 9,7%. Ezt a megoszlást mutatja meg szembevetően a következő ábra.

Lágylombos, Keménylombos, Vízállásos területek megoszlása (824,27 ha)

A szűk, vizsgálat alá vont 60 hektárból 20,76 ha található mentett oldalon, melyek ugyan árvízi szempontból a 'megfelelő', míg további 2,70 hektár 'nem megfelelő' besorolást kaptak, de a partvédelmi rendeltetésből adódóan az erdő még fiatalos szerkezete miatt, nem tudja ellátni az esetlegesen többlet vízhatásból eredő vizek megfelelő mértékű párologtatását. Ezek gáttal párhuzamos hossza 5.903 méter, ezért maradnak továbbra is kontroll alatt.

Az erdőfelújítással igénybevett, hullámtéri erdőrészek közül már a 2021. évi szemle alkalmával több esetben lehetett a vizsgálati módszerek alapján 'megfelelő' prioritást adni, melyek a befejezetté nyilvánítás miatt így idén már kikerültek a tüzetes szemle alól.

A vizsgálati módszer szerint a 'nem megfelelő' kategóriájú erdőrészek összes területe 36,94 (2021 év: 28,32) hektár, melyek a gát vonalával párhuzamosan – hullámtéri vagy mentett oldalon – mintegy 8 586 (2021 év: 7372) folyóméter hosszúságú lineát tesznek ki. Ezek a számok a 2021. évi értékekhez képest növekedtek, melynek oka a keletkező új üres vágásterek kialakulása.

VÍZ-ÜGYÜNK

A 10 méteres fenntartó sáv szinte a teljes védelmi szakaszon lassan az előírásoknak megfelelő lesz, ugyanakkor a 2015. év elején töltéselőterek tisztítása során bedőlt és egyéb invazív jellegű faegyedek kitermelését követően a cserjésedés, valamint az abiotikus károkozások (széltörések), illetve egyéb facsemeték az ápolás és szárazzás hiányában erőteljes növekedésnek indultak. Így viszont előre prognosztizálhatóan 2-3 év alatt újra akadályozhatja, vagy már néhány helyen a leszakadó ágdarabok részlegesen akadályozhatják is a töltések megfelelő fokú kaszálási munkálatait.

Azon töltéselőterek esetében, melyek nem érik el a 10 méteres fenntartó sáv szélességet, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény értelmében szükséges kérvényezni a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódot. A töltéselőterekre, mint árvízi létesítmény miatt tartós igénybevétellel járó árvízi védekezést szolgáló létesítményeket, szükséges kivonni az erdőgazdálkodás alól is. A 2022. évre elkészült Dél-Borsodi erdőtervezési körzet erdőterv határozata ennek részben eleget tett.

A szóban forgó területek nagy hányada kubikgödrös erdőterületek szegélyében található, melyek kezelése idő és pénzigényes jelen állapotában. Az előterek cserjézése kapacitás hiányában nem megoldott, ezek külső kivitelezővel történő tisztítása a jövő év elejére áthúzódó feladat.

Ebben az évben Tiszakeszi hullámtéri oldalon, Tiszadob hullámtéri oldalon, továbbá Tiszagyulaháza hullámtérben és Tiszaújfáros hullámtéri oldalban egy-egy erdőrésztletben került sor tarvágásra. Ennek következtében összesen 11,72 ha-on, illetve az árvízvédelmi töltés mentén 2 178 folyóméter hosszan hiányoznak a hullámtörő erdősávok. Az erdőrésztletek felújítása, talajmunkája, csemeték telepítése várhatóan még az idei télen megtörténik.

Tiszaújfáros 27/B, Tarvágás 5,00 hektáron

2019 júniusában a viharkárok több erdőrésztletben is széltörést okoztak, egy esetben nagymértékű kár keletkezett a Tiszakeszi térségében. Ez a terület közvetlen szomszédos a töltéssel, mintegy 1 660 folyóméter hosszan nyúlik el a hullámtérben, területe 7,52 ha, az erdőrésztlet átlagos szélessége kb. 40 méter. Ez a viharkár árvízi szempontból veszélyforrást idézhet elő, ezért a területen lévő erdőállomány 2020. évben július és november között véghasználatra került, az erdőrésztlet még ugyanezen év novemberében fel lett újítva. Az erdőrésztletbe 3,5 méter x 3,5 méteres sor/tő távolságú elosztásban nemes nyár csemeték kerültek, melyek 2022. évi pótlása mintegy két hektár érintettségében közel 1 200 db csemetével vannak tervezve. Az említett erdőrésztletben a gépi ápolási munkálatok lehetővé teszik a gyom és cserjekonkurencia visszaszorítását.

Tiszakeszi 25/J, Erdőfelújítás gépi ápolása 7,52 hektáron

VÍZ-ÜGYÜNK

2018., 2019., valamint 2020. évben Tiszalök térségében nagyobb mértékű falopások történtek, melyeknek következményeként több erdőrészlet is annyira hiányossá, ligetessé vált, hogy az erdészeti hatóság erdő felújítási kötelezettséget rótt az igazgatóságra, ezek felújítása időszerűvé vált a szakhatósági bírság elkerülése érdekében. Az erdőfelújítás a tervek szerint 2021. év tavaszán lett végrehajtva, mintegy 0,66 hektáron (Tiszalök 6/A), mely 343 folyóméter hosszában alapozza meg a hullámtörő erdősáv kialakulását. Az erdőrészlet 2022. év végén pótlásban van.

Tiszafüred és Tiszatarján térségében a 2019 év végén megjelent, illetve azóta pedig nagyobb mennyiségű károkat is okozott az igazgatóságunk területén is egyre nagyobb egyedszámmal jelenlévő európai hód. Kárkozása jelentős mértékben sújtja az erdőfelújításokat, nagyobb területű felújítások mennek tönkre, a megtermelhető faanyag minőségi romlásával. A hókárok elleni védekezés a természetvédelmi szabályozások miatt nem megoldott, erre a jövőben a súlyosabb károk elkerülése végett megoldást szükséges találni. A védekezés módja egyelőre csak adminisztratív jellegű, a károkozásokat az erdészeti hatóság felé bejelentjük.

Hódkár Tiszafüred 2021. év

javaslatok 2023. évre

A 2021. évi faértékesítés által véghasznált erdőterületek mielőbbi erdőfelújításának meg kell történnie a hullámtéri erdősávok visszaállítása érdekében. Az erdőtelepítések és talajmunkálatok megvalósulása már folyamatban is van.

A hullámtéri erdőgazdálkodásban nagyon fontos a gyomkonkurencia megszüntetése, vagy erős visszaszorítása az erdőfelújításokban. Idén a kapacitás hiányában külső vállalkozóval végeztetett munkálatok jó hatásokkal történtek meg, ugyanakkor több gyomtalanítási szakasz, illetve munkálat be tervezése szükséges jövőre.

A hullámtérben a nemes fűzek (Béday-egyes) nagyfokú csúcsszáradása, az erdőállományok faegyedeinek nagymértékű állapotbeli romlását mutatja, ezen erdőállományok véghasználatra időszerűvé vált, fajcserével történő visszatelepítése (nemes nyár) javasolt. A 2022. évi faértékesítés során már csaknem 20 hektárnyi ilyen állapotú erdő került lábon értékesítésre, melynek felújítása jövőre várható.

Az ugyanezen faértékesítésben, de már 2023 év elején letermelendő erdőrészleteket még tárgyévben célszerű felújítani, elkerülve a többletköltséget prognosztizáló vágástéri állapot megváltozását.

*Kicsák László Róbert
erdészeti referens*

VÍZ-ÜGYÜNK

VÍZMINŐSÉGVÉDELEM

A TIVIZIG működési területén 5 db kijelölt vízminőségvédelmi beavatkozási hely van kijelölve a Berettyó folyónál, melyeket az 1995. évi olajszennyezést követően alakítottak ki. Természetesen egy havária esemény esetén bárhol lehet beavatkozási pontot kijelölni (bármelyik átereszt, zsilip, leeresztő műtárgy, stb.).

2022-ben több vízminőségi káreseményünk is volt. Április 8-14 között a Sárréti-főcsatorna 21+187 km szelvényénél található műtárgy alvizén észlelt csatornaőrünk fehér habzást, mosószer szagot. A Mintavevő Munkacsoport péntek délután helyszíni szemlével egybekötött vízmintavételt-vizsgálatot tartott. A szennyezés továbbterjedésének megakadályozására egy sanol hurka merülőfalat helyeztünk ki a szennyezés alá, mely óvintézkedés volt, hiszen a hurka felett található növényzet zártsága miatt a hab lokálisan a növényzetnél gyűlt össze. Az MBSz vízminőségvédelmi részlege merülőfalas elzárás mellett a víz felületéről több alkalommal eltávolította a habréteget. Közben a víz általános kémiai paraméterei szennyezést nem mutattak ki. Az újabb mintavételt már biológiai vizsgálatokra küldtük el a kormányhivatal laboratóriumába, amelyek azonban szintén negatív eredményt mutattak. A havária folyamán végig a biztonság volt szem előtt, óvatossággal kezeltük az esetet, hiszen nem tudtuk mivel állunk szemben: természetes jelenség vagy esetleg egy ismeretlen eredetű szennyezés. Pár nap után csökkenő tendenciát mutatott a szennyezés, így a káreseményt lezártuk. Ez az eset is megmutatta, hogy a vízminőségvédelem az egyik legkomplexebb feladat az igazgatóságnál. Ahhoz ugyanis, hogy a szennyezés kimutatható legyen, ismerni kell a szennyező anyag összetételét. Ezen ismer-

etek nélkül sajnos több ezer anyag szóba jöhet szennyező forrásként, melynek bizonyítható erejű kimutatására csekély esély van. Jó eséllyel a szennyezők is tisztában vannak ezzel, s nem véletlen hogy ezek az esetek hétvégéhez közeledve kerülnek igazgatóságunk látóterébe.

Májusban területi felügyelőnk jelezte, hogy a Kondoros-csatorna 17+370 km szelvényénél, a 48-as főút feletti szakaszon egy 125-ös PVC csövön keresztül fekete-bűzös vizet észlel. I fokú vízminőségvédelmi készültség keretében a helyszínre vonult a Mintavevő Munkacsoport, de akkorra a bevezetés már megszűnt. A csatorna alvizén a fekete víz látható volt, melyet egy nádassal erősen benőtt szakasz követett. A biztonság kedvéért a Kondoros-csatorna 16+706 km szelvényénél található MÁV Debrecen-Nyírábrány közötti vasút áteresznél is megtekintettük a csatornát, de a szennyezés nem volt szemmel észlelhető, jó eséllyel a növényzet ellátta természetes tisztító-szűrő funkcióját.

Szeptemberben a Kálló-éren, a 28+650 km szelvényénél található M35-ös autópálya híd alatt a víz fehér meanderező áramlatokkal, kb. 10 cm-es vízmélységgel, erősen záptojás szagú és rengeteg szúnyoglárvával tarkított volt. Mindezt jó eséllyel kénbaktériumok eredményezték. A vízből vett mintát mikroszkóp alatt megnézve kevés kénbaktérium volt kimutatható, az üledékben azonban nagyobb számban jelen lehettek. A vízből nagyobb számban kimutatott *Ectothiorhodospira mobilis* jellemzői: egysejtű, csavart fonál, bíbor-kénbaktérium, fotoszintetizál, anaerob körülmények között él, sejten kívül kénszemcsét választ ki a fotoszintézis melléktermékeként. A kénbaktériumok mellékterméke a kénhidrogén szag, mely erősen érezhető volt a vízparton. A megfigyelt magas szúnyoglárva szám is arra mutatott, hogy szennyezésről nem be-

VÍZ-ÜGYÜNK

szélhetünk, hiszen ezek a fajok alacsony szennyezettséget se képesek tolerálni.

Az idei év megmutatta, hogy a havária eseteknél hasznos lehet hidrobiológus szemzőből is megvizsgálni az ismeretlen eredetű szennyezéseket, így felvettük a kapcsolatot a Debreceni Egyetem Hirdobiológia Tanszék vezető kollégáival.

2022-ben is több illegálisan lerakott hulladék miatt kapott kötelezést az igazgatóság a kormányhivataloktól. A működési területünkön található illegális hulladékokat nagyobb mennyiség esetén III. fokú vízminőségvédelmi készültség keretében kell eltávolítani, illetve rendőrségi feljelentést is szükséges tenni az OVF utasításának megfelelően.

Ebben az évben a Mintavevő Munkacsoport maradéktalanul ellátta év eleji tervezett mintavételeit (78 db öntöző-halastavi álló- és áramlózivés, 10 db szennyvizes mintavétel). Ezen felül, mint az előbb felsorolt példák is mutatják, több havária eset kivizsgálásánál nyújtottak segítséget.

Az MBSz telephelyén részletes szemlét tartottunk, mely alkalmával az összes vízminőségvédelmi eszköz, készlet áttekintése megtörtént. Több esetben előfordult, hogy más elnevezést használtak fizikai dolgozók, s mást a központban dolgozók. E helyzet megoldására készült egy olyan táblázat, melyben a névjegyzék egységesítése megtörtént, ezzel együtt képek is készültek az eszközökről. Az idei év májusában igazgatóságunk megvásárolt egy Aqua-Wheel lapátkerekkel levegőztető berendezést. A könnyen szállítható és kihelyezhető eszköz nagy segítség lehet a vizek oxigénhiányos állapotának javítására. A berendezés próbája augusztusban a Borsósi duzzasztónál történt meg. A közel jövőben egy további levegőztető berendezést tervezünk beszerezni, mely nem nagy költségigényű, de áramló vizek esetén hasznos lehet.

Jövőbe mutató fejlesztési lehetőségként több program tervezése is folyamatban van. Ezek egyike az öntözővizes, halastavi tápvizes vízminőségi mérési eredmények internetes portál felületen való megjelenítése, illetve ezzel együtt egy olyan portál létrehozása, mely a központi ügyeletnek adna egy hathatós eszközt a kezébe havária helyzetek esetében. Ilyen portál a szolnoki vízügynél már működik, hasonló kialakítását tervezzük igazgatóságunkon is.

Az OVF által felállított Vízminőség Kárelhárítási Munkacsoporton belül is felmerült feladatként a VIZIG-eken lévő ügyeleti rendszer átdolgozása, aktualizálása, mely igazgatóságunknál is fejlesztendő feladat.

Bodnár Lajos
vízminőségvédelmi referens

VÍZ-ÜGYÜNK

INFORMATIKA ÉS HÍRKÖZLÉS

Az ágazati előírásoknak megfelelően ebben az évben is megtörtént az igazgatósági informatikai és hírközlési rendszer vízkárelhárítási feladatokat támogató berendezéseinek őszi felülvizsgálata.

A jelenleg működő teljes rendszer elemei:

Informatikai eszközök

- Munkaállomások 203 db
- Szerverek 58 db
- Multifunkciós eszközök/nyomtatók:
A/4 37db, A/3 42 db

Hírközlési berendezések

Mobil eszközök

- 92 db okos telefon
- 118 db hagyományos mobil telefon
- 82 db egyéb mobil eszköz

Vezetékes eszközök

- 43 db fővonal
- 5 db digitális alközpont
- 221 db mellék

EDR készülék

- 100 db kézi (mobil) rádió
- 20 db telepített (asztali) rádió

Az üzemelő rendszer a 2015-ben lezajlott ágazati projekt eredményeként korszerűsítve lett, az akkori technikai színvonalon. Az eltelt hét év alatt jelentős meghibásodás nem volt, több védekezés alatt is jól teljesítettek az eszközök.

A 2022. évi bejárás szeptember 13-15. között zajlott. Előkészítő lépéseként bekértük az egységektől az esetlegesen még nem jelzett hibák, problémák listáját. Szerencsére komoly meghibásodást sehonnan sem jeleztek a kollégák.

A felülvizsgálat során minden olyan berendezés helyszíni üzempróbája megtörtént, amely a védekezési feladatok során szerepet kaphat: munkaállomások, nyomtatók, illetve mobil és EDR készülékek és telefaxok.

Telephelyenként – védelmi központokban, szakaszmérnökségi központokban, MBSZ telephelyen – egyedi jegyzőkönyv készült a tapasztaltakról. Ez egyrészt a hardver elemek állapotát tartalmazta, de minősítve lettek a kiszolgáló berendezések (riasztó, klímaberendezés, biztonsági kamera, stb.) is. Szintén a jegyzőkönyv része a használatban lévő szoftverek (HCL /Lotus/ Notes, Microsoft Office) minősítése. Kiemelt figyelmet kaptak a Vízkárelhárítási Információs Rendszer (VIR) modulok, amelyek a védekezés alatti információcserét végzik.

A szoftverek esetében nem jelentkezett probléma. Hardvereknél tapasztaltunk meghibásodásokat. Ezek egy részét a helyszínen lehetett orvosolni, de két esetben az eszközt szükséges volt beszállítani a központba.

A korábban említett ágazati projekt megvalósulása óta eltelt több mint hét év hosszú idő az informatikai, hírközlő berendezések esetében. Ez már indokoltá teszi az eszközpark megújítását. Erre minden elérhető forrást fel kell használni: EU-s projektek, központi (OVF) fejlesztések, saját pénzeszközök jöhetnek szóba.

Addig, amíg erre lehetőség nyílik indokolt az előírtnál gyakoribb felülvizsgálat, a folyamatos felügyelet. Ezért az őszi felülvizsgálaton túl az Informatikai Osztály negyedéves gyakorisággal tart ellenőrzéseket a külső telephelyeken a zavartalan üzemelés érdekében. A tapasztalatok alapján indokoltnak tarja a szakcsoport a korszerűsítésen túl a felhasználói tudatosság fokozását. Ez jelenti egyrészt a gyorsabb hibajelzést az Informatikai Osztály felé eszkozhibák esetén, valamint az eszközök energiatakarékosabb használatát.

Az idei őszi felülvizsgálat alapján megállapítható, hogy a TIVIZIG informatikai és hírközlő hálózata alkalmas a védekezési feladatok ellátására.

Nagy Zoltán
osztályvezető

HATÁRAINKON TÚL

Magyar - Román Á- és Belvízvédekezési Albizottság Ülése Baktalórántházán

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezésében tartották meg a Magyar - Román Á- és Belvízvédekezési Albizottság találkozóját, 2022. december 5-9. között Baktalórántházán.

Bara Sándor albizottság vezető nyugállományba vonulása után Kovács Péter kormány meghatalmazott Kincses Dánielt a TI-VIZIG igazgatóját bízta meg az Albizottság további tevékenységének vezetésével. Az ülésen a szakértők az alábbi témákban egyeztettek a találkozón:

Áttekintették az Árvízvédelmi Szabályzat előírásait és megállapodtak, hogy az abban foglaltak teljesültek.

Tájékoztatták egymást a „Belvízvédekezési Szabályzat” kidolgozásának állapotával kapcsolatban és az alábbi megállapításokat tették:

- A szabályzat 5b. sz. melléklete, a csatornák hossz-szelvényei (1:50.000 és 1:100 léptékben) véglegesítése megtörtént.
- A szabályzat 5c. sz. melléklete a román területen kiegészült a Kocsóháti csatornával.

A felek szakértői megállapodtak a Szabályzat 4a. (belvízrendszerek helyszínrajzai 1:100 000 léptékben) és 5a. (Rendszerüzemeltetési Szabályzat) sz. mellékleteinek kiegészítésének és aktualizálásának folytatásában a szabályzat 5c. sz. mellékletben szereplő összes műtárggyal és szivattyúteleppel.

A szakértők megvizsgálták a „Belvízszivattyúzási költségek elszámolási szabályzat” 4., 5., 6. és 7. cikkelyei alkalmazásának lehetőségét, a Belvízvédekezési Szabályzat hatálya alá tartozó öblözetekre vonatkozóan.

A határon átvezetett vízmennyiségek és a szivattyúzott vízmennyiségek közötti számszerűsítési bizonytalanságok tisztázására előzetesen javasolt munkatalálkozó, a Lápi csatornához tartozó belvízrendszer területén elmaradt. A felek javasolják ezt pótlólag elvégezni 2023. május 31-ig, majd az ezekről készült jegyzőkönyveket a határvízi titkárok útján megküldik egymásnak.

A felek kölcsönösen tájékoztatták egymást az Albizottság tevékenységét érintő, a két ország területén folyamatban lévő projektekről.

Szakmai tanulmányút keretében a küldött-ségeknek lehetőségük volt megismerni a közelmúltban átadott Tisza-Túr tározót és körbejárni annak létesítményeit.

A felek az elkészült jegyzőkönyvet jóváhagyásra felterjesztik a Magyar-Román Vízügyi Bizottság számára.

*Nagy Zoltán
határvízi titkár*

VÍZTÜKÖR

Geodétaként az árvízvédelmi töltésen

A Tiszántúli Vízgazdálkodásáért elismerést vehette át november 16-án Balogh Tibor geodéziai és térinformatikai referens, a Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály munkatársa. A szakember tizenegy éve dolgozik a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóságon, ez idő alatt saját szakmája mellett alkalma volt alapos jártasságot szereznie a vízügyhöz kapcsolódó speciális geodéziai feladatokban, emellett a vízkárelhárítás kihívásaiba is belekóstolt.

2003-ban költöztünk Erdélyből Magyarországra. Előtte Nagyváradon szereztem diplomát térinformatikus és földmérő szakemberként. A TIVIZIG-nél 2012. december 28-án kezdtem dolgozni, a Debreceni Földhivatalnál korábban hasonló munkakörben voltam. Pósáné Hazadi Márta kolléganőmmel együtt alapvetően az ingatlannyilvántartási táblázatok kezelése, a földhivatali ügyintézés – például szolgalmi jogok bejegyzése – a legfőbb feladatunk. Az igazgatóság csaknem ötezer ingatlanát és azok állandó változásait próbáljuk közösen naprakészen tartani. Közreműködünk a vagyonkezelői nyilatkozatok kiadásában: például az öntözéssel kapcsolatos vízkivételi igényekhez szakvéleményt adunk. Hol található pontosan az igényben megjelölt vízkivételi hely, milyen művelési ágba tartozik stb.

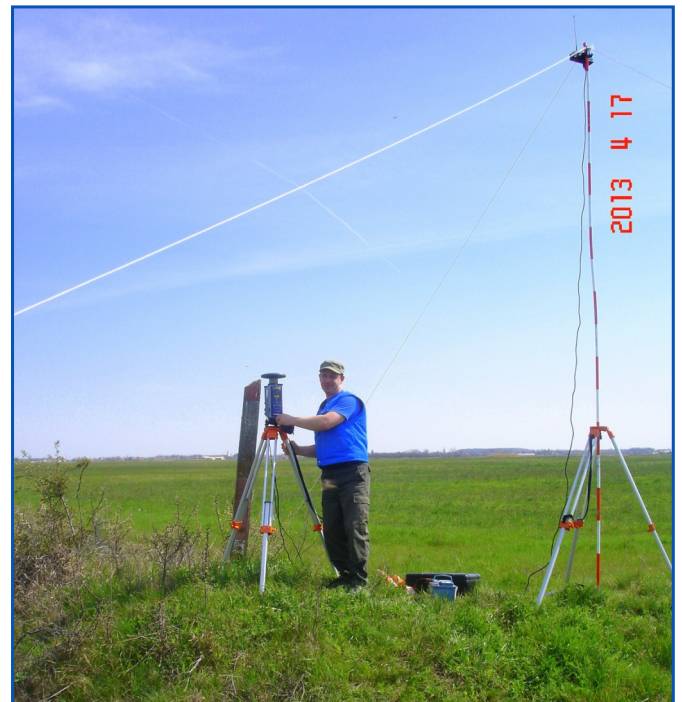
Utóbbi feladatok már alapvetően vízügyhöz kapcsolódó tevékenységnek számítanak. Melyek azok az egyéb munkáitok, amelyek speciálisan a vízügyi szakterülethez tartoznak?

A telekhatár kitűzéseket a legtöbbször olyan esetben kell végeznünk, amikor egy-egy igazgatósági kezelésben lévő csatornának a fenntartási sávját beszántják a szomszédos gazdálkodók. Hasonló a helyzet például kot-

rási munkáknál, akkor arra kell ügyelni, hogy a depóniarendezés ne terjeszkedjen túl a saját területen. De említhetem a vízmérce beméréseket, vagy a talajvíz-rétegvíz kutak bemérését, kalibrálását, valamint az erdészeti felméréseket.

Vízkárelhárítási helyzetben is van teendők.

Harmadfokú árvízvédelmi készültségek idején fontos feladat a tetőző vízszintek pontos rögzítése. Ilyen esetekben a gátörök karókkal megjelölik a víz szintjét, mi pedig ahogy a helyzet engedi, a lehető legrövidebb időn belül bemérjük ezt a szintet. De idén nyáron pont az ellenkező helyzet fordult elő, amikor a kisvízi vízszinteket kellett rögzítenünk geodéziai műszerek segítségével.

Az elmúlt 11 évből van olyan emlékezetes vízkárelhárítási esemény, amiben közreműködtél?

VÍZTÜKÖR

2013-ban például a Berettyó mellett, Szeghalomnál teljesítettem szolgálatot. Ekkor nem is elsősorban geodétaként, hanem mint kirendelt műszakis vettem ki részem a védekezési feladatokból. 2017-ben viszont a szaktudásom miatt rendeltek ki a Tisza jeges árvizénél a Felső-Tiszára. Ekkor a jégdugók mögött kialakuló jeges LNV-ket (jég által befolyásolt legnagyobb vízszinteket) kellett bemérnünk Fróna Tamás árvízvédelmis kollégámmal.

A geodétákat mi laikusok terepi emberként képzeljük el. Tehát jó, ha szeretik a természetet. Ez esetekben így van?

Nagyon szeretem a természetet, a családdal is a kedvenc szabadidős kikapcsolódásunk egyike a kirándulás. Az első megállapítással azonban sajnos vitatkoznom kell. Rendkívül sok adminisztratív feladattal jár a beosztásunk, így munkaidőben közel sem tudok annyit a területen lenni, mint szeretnék.

A vízügyi szakterülethez tartozó feladatokkal itt ismerkedtél meg?

A felsőfokú tanulmányaim során volt egy félévünk, ami kifejezetten a vízügyhöz kapcsolódó geodéziai feladatkörökről szólt, úgyhogy annak nagy hasznát vettem, veszem a mostani munkámban. Természetesen az elmúlt években már a gyakorlatban is rendkívül sok tapasztalatot szereztem, hiszen azért mégiscsak más a gyakorlat, mint az egykori elmélet. De kifejezetten érdekes szakterület ez geodéziai szempontból is.

Beszéltünk róla, hogy Nagyváradon tanultad a szakmát. Romániában a Fekete-tengerhez viszonyítják a tengerszint feletti magasságot, míg Magyarországon a Balti-tengerhez. Határ menti vízügy lévén ez a problémakör a mindennapi munkában is előfordul?

VÍZTÜKÖR

Valóban, a romániai adatok – a tenger szint feletti magasságok esetén – a Fekete-tengerihez viszonyítottan vannak megadva, míg a mieink a Balti-tengerhez mérten. Ráadásul e két adat közötti különbség nem olyan konstans érték mint a Balti és az Adria közötti, ami 67,47 cm. Tehát esetünkben minden ilyen felmerülő probléma kapcsán egyedi mérések segítségével kell a két ország adatait összehangba hozni.

Milyennek mondható az igazgatóság műszerzettsége a geodéziai szakterületen?

Szerintem megfelelőnek. Mi már 2014 óta felváltva dolgozunk mérőállomással, GPS és szintező műszerrel. Az utóbbi években pedig a szakaszmérnökségekre szereztünk be a terepi mérésekhez használható GPS készülékeket.

A szakaszmérnökségen geodéziai felméréseket végző kollégákkal milyen a kapcsolatok?

Ahol kéri, és erre szükség van, szakmai segítséget is nyújtunk. A szakaszmérnökségi kollégák végzik a töltés- és csatorna felmérési feladatokat. A mindennapokban előforduló kisebb-nagyobb problémákban is igyekszünk segítséget nyújtani. Emellett egy-egy

nagyobb, hosszabb ideig tartó munka előtt az igazgatóság szervez geodéziai mérőgyakorlatot. Ezeken minden az adott feladatban résztvevő számára tudunk hasznos tanácsokat adni, egyúttal bemutatni a mérések legpontosabb, legideálisabb menetét.

Az nem kérdés, hogy ebben a munkakörben a feladatvégzés során elengedhetetlen a precizitás, a pontosság. Ezt mennyire tudod átvinni a hétköznapokba?

Sajnos nem annyira, mint szeretném. A munkahelyen a rendkívül sok adminisztráció megy időnként a határidők rovására, míg otthon három gyerek és két kutya mellett állandó időhiányban szenvedünk. Úgyis fogalmazhatnánk, otthon szinte lehetetlen feladat a pontosság.

Vezetőségválasztó ülést tartott az MHT Hajdú-Bihar megyei Területi Szervezete

A Magyar Hidrológiai Társaság Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezetének a 2022-2026 évekre megválasztott vezetőségi névsora a 2022. október 26-i ülésen megtartott választás eredménye alapján.

Elnök:	Lossos László
Titkár:	Szegi Attila
Elnökségi tagok:	Dominyák Csaba Ferenczi László Kincses Dániel Nádasi György Pásztor Borbála
Elnökség póttagjai:	Kun Béla Gorján Ferenc

SZEMÉLYI HÍREK

Az elmúlt időszakban igazgatóságunkra érkezett és távozott munkavállalók:

Belépők:

Angyal Péter Endre	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Eszenyi József	vízilétesítmény üzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Gellén Gyula	gát-és csatornaőr	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Holb Szabolcs	vízrendezési referens	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Holló Tamás	szivattyútelep-kezelő	<i>Polgári Szakasz mérnökség</i>
Kiss Máté	erdészeti ügyintéző	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Lévai Albert	gát-és csatornaőr	<i>Polgári Szakasz mérnökség</i>
Serdült Ákos	gát-és csatornaőr	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Szalai Tamás János	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>

Kilépők:

Csehi Jenő	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Forgony Norbert	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Opre Gyula György	gát-és csatornaőr	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Papp István	vízhasznosítási referens	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Rácz Sándor József	gát-és csatornaőr	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Szalai Szandra Adrienn	projekt ügyintéző	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Vadász János László	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Veres Imre	gát-és csatornaőr 1	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>

**Kellemes Karácsonyi
Ünnepeket és
Boldog Új Évet Kívánunk
Olvásóinknak!**